SPRÁVA NÁRODNÍHO PARKU ŠUMAVA
Odbor státní správy Chráněné krajinné oblasti Šumava

dle rozdělovníku

naše značka	datum	vyřizuje / linka
SZ NPS 03188/2020/14-NPS 05612/2020	15.6.2020	Ing. Havlátková/388 450 245

R O Z H O D N U T Í

Správa Národního parku Šumava (dále jen „Správa“) jako věcně a místně příslušný orgán ochrany přírody podle § 75 odst. 1 písm. f) zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPK“), vykonávající státní správu v ochraně přírody a krajiny podle § 75 odst. 3 ZOPK na území Národního parku Šumava a Chráněné krajinné oblasti Šumava podle § 78 odst. 2 a odst. 3 ZOPK na základě provedeného správního řízení z vlastního podnětu o změně rozhodnutí SZ NPS 00454/2015/4-NPS 01845/2015 ze dne 5.3.2015, ve znění rozhodnutí MŽP č.j. 438/510/15-Kr,26290/ENV/2015 ze dne 19.6.2015 rozhodla takto:

podle § 84 odst. 1 písm. b) ZOPK se výroková část rozhodnutí SZ NPS 00454/2015/4-NPS 01845/2015 ze dne 5.3.2015 o povolení výjimky ze zákazů uvedených v §26 odst. 3 písm. a), § 29 písm. a), § 34 odst. 1 písm. a) a § 36 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění na území NPR Boubínský prales, PR Milešický prales, PR Čertova stráň, PR Zátoňská hora a PP Jilmová skála ve znění rozhodnutí MŽP č.j. 438/510/15-Kr,26290/ENV/2015 ze dne 19.6.2015 nahrazuje tímto zněním:

I.

Správa nepovoluje výjimku podle § 43 odst. 1 ZOPK ze zákazů uvedených v § 26 odst. 3 písm. a), § 29 písm. a), § 34 odst. 1 písm. a) a § 36 odst. 2 ZOPK za účelem asanace kůrovcového dříví na území NPR Boubínský prales v původním pralese - porostní skupiny 204A1 a 204A17/4 a v pralesovitých zbytcích porostů - porostní skupiny 203A13c, 203A17a/2, 203A17b/5, 203B17, 203C5, 203C6, 203C9, 203C13b, 203C17a, 203C17b, 203D5a, 203D12, 203D17a, 203D17b/1b, 203D17c/5b, 205A5, 205A17/3, 205C6, 205C17a/5, 205C17b/2, 208A17/3, 209A16/3a, 210A17/5a, 210B17/5a, 210C17/5, 210D17/5a, 210E17/5a, na celém území PR Milešický prales - porostní skupiny 306B5, 306B7, 306B13, 306B17/2, na území PR Zátoňská hora - porostní skupiny 230C5, 237A11, 237A16/5, na území PR Čertova stráň - porostní skupiny 528E9, 528G8, 528G17, 529D13, 529D17 a na území PP Jilmová skála - porostní skupina 221D5. Tyto porostní skupiny jsou ponechány samovolnému vývoji, tj. s vyloučením přímých lidských zásahů (ve všech mapových přílohách jsou vyznačené zelenou barvou).

II.

Správa povoluje výjimku podle § 43 odst. 1 ZOPK ze zákazů uvedených v § 26 odst. 3 písm. a), § 29 písm. a), § 34 odst. 1 písm. a) a § 36 odst. 2 ZOPK za účelem asanace kůrovcového dříví v ostatních porostních skupinách v NPR Boubínský prales, PR Zátoňská hora, PR Čertova stráň a PP Jilmová skála mimo porostní skupiny vyjmenované ve výroku I. tohoto rozhodnutí za následujících podmínek:

1) **V porostních skupinách 514B1a, 514B1b, 514B2a, 514B2b, 514B5, 514B13a, 514B13b a 514B17/1p v NPR Boubínský prales (porostní skupiny nebo jejich části jsou v mapové příloze č. 1 vyznačeny červenou barvou) je možné aktivní kůrovcové stromy**

asanovat pouze odkorněním nastojato, bez možnosti kácení stromů. Vývraty a zlomy lze šetrně asanovat. Šetrnou asanaci je možné provádět pouze ručně nebo s použitím motorové pily. V případě, že by při šetrné asanaci mohlo dojít k nevratnému poškození půdního povrchu či změně vodního režimu, nelze danou činnost realizovat. Veškerá dřevní hmota zůstane ponechána na místě v porostech k zetlení.

2) **V porostních skupinách 201A1, 201A2a, 201A16a, 201A16b, 206A17a, 206A17b, 513C2a, 513C17, 514A1b, 514A2, 514A17a, 514A17b, 514B2a, 514B17/1p, 514B 101, 514C1a, 514C1b, 514C2, 514C17, 514D1a, 514D1b, 514D2, 514D3, 514D17 v NPR Boubínský prales (porostní skupiny nebo jejich části jsou v mapové příloze č. 1 vyznačeny fialovou barvou) je možné aktivní kůrovcové stromy pokácet a šetrně asanovat, a to rozptýleně po porostu jednotlivě nebo skupinově v maximálním počtu 3 - 5 ks stromů vedle sebe („kotlík“) s tím, že v porostech musí zůstat minimálně 15 ks stojících stromů (tj. živých, odumírajících nebo souší přítomných druhů dřevin) na každých 0,05 ha. V případě výskytu dalších aktivních kůrovcových stromů v okolí takto asanovaného kotlíku, lze do vzdálenosti průměrné výšky stromů od kotlíku asanovat tyto stromy pouze nastojato. V případě již rozvolněných porostů lze asanovat aktivní kůrovcové stromy pouze nastojato. Za rozvolněný porost je pro účely tohoto rozhodnutí považováno méně jak 15 stromů na 0,05 ha o minimálním průměru kmene 20 cm ve výšce 1,3 metru. Vývraty a zlomy lze šetrně asanovat. Těžbu a šetrnou asanaci je možné provádět pouze ručně nebo s použitím motorové pily. V případě, že by při těžbě nebo šetrné asanaci mohlo dojít k nevratnému poškození půdního povrchu či změně vodního režimu, nelze danou činnost realizovat. Veškerá dřevní hmota zůstane ponechána na místě v porostech k zetlení.**

3) **V porostních skupinách 201C2, 201C12, 515B1b, 515B13a/1d, 203A3, 203A6, 203A7, 203A11, 203A13a, 203A13b, 203C1, 203C3, 203C13a, 203C14, 203D1a, 203D3, 203D6, 203D8, 203D14, 205A1a, 205A2, 205A8, 205A11, 205A13/1b, 205C3, 205C13 + 100 metrů široký pás okolo Kaplického potoka v porostech 208A5, 208A6, 208A10, 208B10, 209A5, 209A6, 209A7, 209A12/2a, 209A17/2b v NPR Boubínský prales (porostní skupiny nebo jejich části jsou v mapové příloze č. 1 vyznačeny modrou barvou) je možné aktivní kůrovcové stromy kácet a šetrně asanovat s tím, že na každém hektaru plochy porostů zůstane rozptýleně minimálně sto stojících stromů (tj. živých, odumírajících nebo souší přítomných druhů dřevin). Prioritně musí být v porostech ponechávány stojící stromy na vodou ovlivněných stanovištích a dále stromy největších dimenzí. Ponechané stojící aktivní kůrovcové stromy lze asanovat nastojato. Vývraty a zlomy lze šetrně asanovat. Do stojící hmoty se započítávají stromy o průměru minimálně 25 cm ve výšce 1,30 metru nad zemí. V případě, že by při šetrné asanaci nebo manipulaci s dřevní hmotou mohlo dojít k nevratnému poškození půdního povrchu či změně vodního režimu, nelze danou činnost realizovat. Jedná se především o vodou ovlivněná stanoviště: lesní typy 6V, 7V, 8V, 7G, 8G. V těchto případech je možné aktivní kůrovcovou hmotu asanovat pouze loupáním nastojato. Veškerá dřevní hmota zůstane ponechána na místě v porostech k zetlení.**

4) **V ostatních porostních skupinách v NPR Boubínský prales, které nejsou v mapové příloze č. 1 vyznačeny barvou, je možné aktivní kůrovcové stromy kácet, šetrně asanovat či vyvážet s tím, že na každém hektaru plochy porostů zůstane rozptýleně minimálně sto stojících stromů (tj. živých, odumírajících nebo souší přítomných druhů dřevin) a zároveň minimálně ½ zásoby porostu (tzn. v případě, že sto stojících**

stromů nenaplní objem ½ zásoby hmoty porostu, musí být v porostu ponechána další hmota k zetlení, ale ta již může být pokácena a šetrně asanována). Prioritně musí být v porostech ponechávány stojící stromy na vodou ovlivněných stanovištích a dále stromy největších dimenzí. Ponechané stojící aktivní kůrovcové stromy lze asanovat nastojato. Vývraty a zlomy lze šetrně asanovat. Do stojící a ležící hmoty ponechané k zetlení se započítávají stromy o průměru minimálně 25 cm ve výšce 1,30 metru nad zemí. Ostatní aktivní kůrovcová hmota může být z porostů bezeškodně vyklizena. V případě, že by při šetrné asanaci či manipulaci nebo transportu dřevní hmoty mohlo dojít k nevratnému poškození půdního povrchu či změně vodního režimu, nelze danou činnost realizovat. Jedná se např. o vodou ovlivněná stanoviště (lesní typy 6V, 7V, 8V, 7G, 8G), svažité terény, nezpřístupněné části území pro lesnickou činnost. V těchto případech je možné aktivní kůrovcovou hmotu asanovat loupáním nastojato nebo asanovanou hmotu nevyklízet a ponechat ji v porostech k zetlení.

5) **Veškeré aktivní kůrovcové stromy na území NPR Boubínský prales mimo porostní skupiny vyjmenované ve výroku I. a ve II. výroku, odst. 1 tohoto rozhodnutí ve vzdálenosti na průměrnou výšku stromů dotčeného porostu od všech značených turistických tras a používané provozní lesní cestní sítě (nevztahuje se na přibližovací linky, smyky či pěšiny), lze kácet z důvodu ochrany života, zdraví a bezpečnosti osob.**

6) **Za šetrnou asanaci je pro účely tohoto rozhodnutí považováno:**
   - **loupání nastojato,**
   - **drážkování s možností odvětvení a krácení s ponecháním hmoty na místě (s možností odříznutí kmene),**
   - **loupání bez odvětvení a krácení s ponecháním hmoty na místě (s možností odříznutí kmene).**

7) **Asanační práce na území NPR Boubínský prales lze provádět od 15. června do 15. listopadu kalendářního roku. V případě, že z důvodu teplého počasí, bude po 15. červnu vývojová fáze kůrovce již ve fázi brouka a drážkování by nebylo dostatečně efektivní, je možné provést výjimečně asanaci hmoty loupáním s možností odvětvení a krácení. O takovémto postupu musí být Správa informována minimálně 5 dní předem před započetím prací. Zásahy budou prováděny pouze v čase mezi 10:00 a 17:00 hod. V případě nálezu hnízda tetřeva hlušce se snůškou, není možné v okruhu minimálně 300 m od nalezeného hnízda provádět žádnou rušivou činnost. Další pokračování činností v takto vymezeném okruhu je možné až po datu 15.7. V případě, že bude nalezené hnízdo ve vzdálenosti menší než je 300 m od místa, kde asanační zásah již probíhá, bude zajištěno okamžité ukončení již zahájeného zásahu.**

8) **Informace o objemech ponechané nebo vyklizené dřevní hmoty a způsobu asanace podle porostních skupin na území NPR Boubínský prales budou oznamovány Správě e-mailem na adresu silvie.havlatkova@npsumava.cz, případně i písemně na adresu: Správa Národního parku Šumava, Odbor státní správy CHKO Šumava, 1. máje 260, 385 01 Vimperk nebo datovou schránkou (mmwuufk), a to čtvrtletně, vždy během první dekády ledna, dubna, července a října.**

9) **V porostních skupinách 230C8, 230C17/2, 237A8, 237A10, 237A17/2 v PR Zátoňská hora, v porostních skupinách 528E17 a 528H17 v PR Čertova stráň a v porostních**

skupinách 221D17/3 a 222B16 v PP Jilmová skála (v mapových přílohách č. 2, 3 a 4 vyznačeno žlutou barvou) je možné stromy napadené kůrovci s jejich živými vývojovými stádii pokácet a asanovat mechanickým odkorněním s tím, že veškerá hmota zůstane ponechána v porostu.

10) **V ostatních porostech PR Čertova stráň a PP Jilmová skála mimo porostní skupiny vyjmenované ve výroku I. a II. tohoto rozhodnutí se při zásazích proti škůdcům postupuje dle ustanovení lesního zákona s tím, že v lokalitách, ve kterých by mohlo dojít k nedovolené změně ekosystémů těžbou, přibližováním či skládkováním vytěžené hmoty, bude asanované dříví ponecháno na místě v porostech k zetlení.**

III.

Správa podle § 85 odst. 2 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, vylučuje odkladný účinek odvolání.

Výjimka je povolena do 31. 12. 2024.

Odůvodnění:

Správa zahájila správní řízení z vlastního podnětu podle § 84 odst. 1 písm. b) ZOPK ve věci změny rozhodnutí SZ NPS 00454/2015/4-NPS 01845/2015 ze dne 5.3.2015 ve znění rozhodnutí MŽP Č.j.438/510/15-Kr,26290/ENV/2015 ze dne 19.6.2015 (dále jen „platné rozhodnutí“) v části týkající se území NPR Boubínský prales z důvodů, které vyžadují zájmy přírody a krajiny chráněné ZOPK. Platné rozhodnutí, které stanovuje podmínky pro realizaci obranných opatření proti kůrovcům, bylo vydáno v době, kdy byl kůrovec v základním stavu a obranné zásahy v řádech cca několika desítek až stovek m^3 na celém území NPR Boubínský prales (dále jen „NPR“) za rok se nejevily v rozporu s ochranou podle § 26 a 29 ZOPK a s ochranou předmětů ochrany NPR, ani se schváleným plánem péče o NPR a CHKO Šumava. Stávající pokračování období sucha a oteplování, Orkán Herwart (říjen 2017) a následná kůrovcová gradace v roce 2018 na území NPR i v širším prostoru na území LZ Boubín způsobila zvýšení asanačních těžeb v roce 2019 v řádech tisíců m^3 za rok a vytváření nebo rozšíření pasek či holin po těžbě s odstraněným stromovým patrem. V případě pokračování výkonu platného rozhodnutí tj. dalších asanačních těžbách v loňském rozsahu hrozí zásadní změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů, nevratné poškození půdního povrchu nebo změny vodního režimu, což Správa vyhodnocuje jako hrozbu vážné ekologické újmy negativním ovlivněním či poškozením předmětů ochrany NPR. Toto je v přímém rozporu se ZOPK a plánem péče o NPR a CHKO Šumava. Z důvodu chráněných zájmů ochrany přírody podle ZOPK je tedy bezpodmínečně nutné změnit stávající podmínky platného rozhodnutí pro území NPR ve smyslu jejich zpřísnění. Za biologickou rozmanitost považuje Správa v tomto případě soubor všech přírodních složek, které jsou přítomny v současném lesním porostu, nebo které odpovídají obdobnému porostu přírodního charakteru, za strukturu ekosystému považuje přítomnost živých i neživých složek ekosystému v celém prostorovém rámci ekosystému (od půdní struktury, přes prostorovou strukturu vegetace až po vertikální strukturní charakteristiky ekosystému tvořené živými nebo odumřelými stromy). Za funkci ekosystému považuje schopnost ekosystému udržet všechny typické složky ekosystému a schopnost spontánně se vracet na původní vývojovou trajektorii.

Správa dne 6.4.2020 oznámila zahájení správního řízení všem známým účastníkům řízení a spolkům. Dne 8.4.2020 požádala Lesy ČR, s.p. (dále jen „Lesy ČR“) o poskytnutí souhrnných dat o populační hustotě kůrovce a objemech těžeb z Lesní hospodářské evidence (LHE). Lesy ČR

požádaly o prodloužení lhůty k zaslání požadovaných dat o 30 dnů z důvodu koronavirové situace v ČR. Data Správa obdržela dne 25.5.2020. Do řízení se přihlásilo ve stanovené lhůtě Hnutí DUHA – Friends of the Earth Czech Republic (dále jen „Hnutí DUHA“), které zároveň zaslalo své vyjádření. Dne 21.4.2020 Správa obdržela návrh účastníka řízení Lesů ČR na zastavení řízení podle § 66 odst. 1 písm. e) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Správa dále obdržela dne 21.4.2020 žádost účastníka řízení Lesů ČR o místní šetření z důvodu vysvětlení některých postupů Lesů ČR, s.p. v souvislosti s ochranou lesa v NPR Boubínský prales a z důvodu snazšího řešení některých sporných otázek v asanaci kůrovci napadených stromů. Správa vyhověla žádosti a svolala na 25.5.2020 ústní jednání spojené s ohledáním věci na místě, na které se dostavili pouze zástupci Lesů ČR, s.p. Z tohoto jednání byl sepsán protokol. Následně Správa seznámila s podklady před vydáním rozhodnutí všechny účastníky řízení a dala jim možnost se k nim vyjádřit. Ve stanovené lhůtě se již nikdo nevyjádřil.

Boubínský prales (vlastní oplocené jádro) je třetím nejstarším chráněným územím v České republice (po Žofínském pralese a Hojné vodě - 1838). Pralesovité jádro je považováno za původní prales, který je ponechán samovolnému vývoji již od roku 1858 (první vyhlášení přírodní rezervace). Je ale územím zcela výjimečným, protože v jeho jádrové části nikdy nedošlo k usměrnění vývoje dřevinného patra těžbou stromů nebo výsadbou sazenic. Jediným ovlivněním, které se projevilo na dynamice dřevinného patra, byl vliv okusu zvěří z doby, kdy byl Boubínský prales součástí obory pro chov jelení zvěře. Tak minimálně antropicky ovlivněnou rezervaci v České republice nenajdeme. Proto je Boubínský prales jedno z nejvýznamnějších území pro studium spontánní dynamiky přirozených lesů se všemi jejími atributy. Jedná se o území s vysokými přírodními hodnotami na území CHKO Šumava, na území České republiky, ale i v rámci střední Evropy. Rovněž jde o území s vysokou koncentrací zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů. Na toto pralesní jádro navazují lesní porosty, které tvoří izolované nebo maloplošné fragmenty původního pralesa (tzv. zbytky pralesovitých porostů). Jejich ekosystémy byly hospodařením zasaženy minimálně (nahodilé těžby jednotlivých stromů nebo malých skupin bez zalesnění, maloplošné a ojedinělé maloplošné úmyslné zásahy pro podporu potlačených druhů), v těchto porostech převládají v tvorbě ekosystému přírodní síly a druhové skladba porostů i celého ekosystému je velmi podobná až shodná s biologickou rozmanitostí původního pralesního jádra (to potvrzují i výsledky výzkumných projektů a mykologického průzkumu v podkladech). Dále navazují lesní porosty, které jsou z velké části prvním lesem po pralese a vznikly smýcením původní pralesní formace v období 1860-1910. Na části z nich byla před vyhlášením rezervace aplikována umělá obnova a aplikována opatření cílící k vytvoření smrkové hospodářské kultury (vyřezávání přimíšených dřevin, strukturální probírky s cílem dosažení rovnoměrného přírůstu apod.). I v těchto porostech jsou ale dodnes zachovány stromy z podrostu původního pralesa, ekosystém je s pralesními formacemi svou biodiverzitou propojený, i když mírně ochuzený. I tyto ekosystémy jsou klíčové pro zachování a rozvoj zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů nebo druhů Červeného seznamu neboť tvoří přechody mezi pralesovitými zbytky porostů a fungují jako koridor pohybu složek ekosystému mezi přírodními ekosystémy. Velmi cenným územím je také vrcholová oblast Boubína. Jedná se o horskou klimaxovou smrčinu přirozeného charakteru v 8 lesním vegetačním stupni na mimořádně nepříznivém stanovišti ve vrcholové části NPR. Tyto porosty (stáří 170+) zůstaly částečně zachovány i po ničivých vichřicích v 19. století (viz historické mapy v podkladech). Vyskytují se zde stromy 500 - 600 let staré (běžně ve stáří 200-300 let), (viz Dendrochronologická analýza vybraných starých porostů horských smrčin na Boubíně a na Jezerní hoře v CHKO Šumava, Čada, 2016, historické mapy). I tento porost Správa považuje za pralesovitý zbytek. Detailní popis porostů je uveden v plánu péče o NPR.

NPR leží na území I. zóny CHKO Šumava, je součástí Evropsky významné lokality Šumava (dále jen „EVL“) a zároveň i součástí Ptačí oblasti Šumava (dále jen „PO“).

Předmětem ochrany podle plánu péče o NPR jsou přirozené lesní porosty 5. až 8. vegetačního stupně v masivu Boubína s výskytem vzácných a ohrožených druhů rostlin a živočichů tvořené především kyselými, klenovými a jeřábovými smrčinami (asociací Piceetum acidophillum, Acereto-Piceetum humidum, Piceetum saxatile, Sorbeto-Piceetum), kyselými, svěžími a vlhkými bukovými smrčinami (asociací Fageto-Piceetum mesotrophicum, Fageto-Piceetum lapidosum acidophyllum, Fageto-Piceetum humidum acerosum, Fageto-Piceetum acidophyllum) a klenosmrkovými, svěžími a vlhkými smrkovými bučinami (asociací Aceri-Piceeto-Fagetum lapidosum, Piceeto-Fagetum acerosum deluvium, Piceeto-Fagetum mesotrophicum, Piceeto-Fagetum humidum fraxinosum) majícími z části charakter původního pralesa. Předmětem ochrany jsou rovněž typy přírodních stanovišť a druhy, pro které byla jiným právním předpisem vyhlášena Evropsky významná lokalita Šumava a které se nacházejí na území národní přírodní rezervace.

Nachází se zde tedy jak předměty ochrany EVL i PO, tak mnoho zvláště chráněných a vzácných druhů živočichů a rostlin:
Předměty ochrany v rámci EVL: 9130 – Bučiny asociace *Asperulo-Fagetum*, 9110 – Bučiny asociace *Luzulo-Fagetum*, 9410 – Acidofilní smrčiny (*Vaccinio-Piceetea*), 8220 – Chasmofytická vegetace silikátových skalnatých svahů, 91E0* Smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy.

Plošné zastoupení typů přírodních stanovišť (TPS):

NPR Boubínský prales	NATURA (2018)	
TPS	plocha (ha) zaokrouhleno	% z celkové plochy NPR
9410 (L9.1,L9.2B)	315	46
9130 (L5.1)	200	29
9110 (L5.4)	88	13
91E0* (L2.2)	0,3	0,04
8220 (S1.2)	0,3	0,04

Celková výměra NPR je 686 ha.

Předměty ochrany v rámci PO jsou následující druhy a jejich biotopy:
tetřev hlušec (*Tetrao urogallus*)…cca 5-15 exemplářů
kulíšek nejmenší (*Glaucidium passerinum*)…cca 5 párů
sýc rousný (*Aegolius funereus*)…cca 4 páry
datel černý (*Dryocopus martius*)…cca 5 párů
jeřábek lesní (*Bonasa bonasia*)…cca 4 páry
datlík tříprstý (*Picoides tridactylus*) …cca 10 párů
U všech druhů je nutné ponechat v co největší míře zbytky přirozených lesních porostů bez zásahu a v kulturních porostech ponechávat část stromů až do fáze rozpadu pro zajištění dostatečné nabídky hnízdních i potravních možností, neodstraňovat doupné stromy atd. (viz managementová opatření níže).

Zvláště chráněné a vzácné druhy živočichů: např. puštík bělavý (*Strix uralensis*), kos horský *(Turdus torquatus)*, ořešník kropenatý (*Nucifraga caryocatactes*), lejsek malý (*Ficedula parva*), krahujec obecný *(Accipiter nisus)*, holub doupňák *(Columba oenas),* strakapoud bělohřbetý *(Dendrocopos leucotos),* jestřáb lesní *(Accipiter gentilis)*, sluka lesní *(Scolopax rusticola).* Zejména sovy a šplhavci jsou vázáni na stojící staré vzrostlé stromy, živé či odumřelé, a potřebují pro svoji potravní nabídku a hnízdění tuto porostní strukturu. Dále např. rys ostrovid (*Lynx lynx*), roháček jedlový (*Ceruchus chrysomelinus*), střevlík nepravidelný *(Carabus irregularis irregularis)*, slíďák

bezpruhý *(Pardosa sordidata),* lovčík vodní *(Dolomedes fimbriatus),* plachetnatka lopatková *(lepthyphantes nodifer*) viz podklady. Z těchto druhů pak roháček jedlový a střevlík nepravidelný potřebují k životu stojící či odumřelé ležící dřevo.
Zvláště chráněné a vzácné druhy rostlin: např. sklenobýl bezlistý *(Epipogium aphyllum)*, jednokvítek velekvětý *(Moneses uniflora)*, korálice trojklanná *(Corallorhiza trifida)*, vratička mnohoklaná *(Botrychium multifidum)*, rosnatka okrouhlolistá *(Drosera rotundifolia)*, tučnice obecná *(Pinguicula vulgaris)*, šikoušek zelený *(Buxbaumia viridis),* játrovka *(Lophozia ascendens), játrovka (Anastrophyllum hellerianum),* lišejník *(Lobaria pulmonaria),* lišejník *(Bacidia biatorina),* lišejník *(Cyphelium inquinans*), lišejník *(menegazzia terebrata),* pórnatka kořínkatá *(Junghuhnia fimbriatella)*, ušíčko jedlové *(Pseudoplectania melaena)*, kostrovka páchnoucí *(Skeletocutis stellae),* ohňovec Pouzarův (*Phellinidium pouzarii*), bolinka černohnědá (*Camarops tubulina*), helmovka sazová (*Hydropus atramentosus*). V této skupině je většina lišejníků a hub vázána na přirozeně odumřelé stojící či ležící dřevo, a to bez kůry i v kůře. Dále druhy, jejichž trvalý výskyt je charakteristický právě pro pralesovité a přírodě blízké lesní ekosystémy, např. modralka laponská (*Amylocystis lapponicus*), mozkovka rosolovitá (*Ascotremella faginea*), ucháčovec šumavský (*Pseudorhizina sphaeospora*), pevník brázditý (*Laurilia sulcata*), bradáček srdčitý (*Listera cordata*), plavuň pučivá (*Lycopodium annotinum*), dřípatka horská (*Soldanella Montana*) viz podklady.

Mykologicky nejcennější je oplocený prales a přilehlé pralesovité porosty. Oplocené jádro pralesa je hlavním refugiem všech vzácných lignikolních druhů a mykorhizních hub vázaných na chladná a vlhká stanoviště, porosty nad Lukenskou cestou jsou ideální pro lignikolní druhy na starých tlejících kmenech smrku a jedle a porosty v širokém okolí Kytýrky jsou dobrým stanovištěm pro mykorhizní houby, zejména poněkud teplomilnější druhy, druhy bohatých půd (často preferující vápencové podloží) a druhy vázané na buk (tj. porosty ve výroku I.). Ve vrcholové oblasti Boubína jsou nejcennější tyto části: sz. a sv. svahy samotného Boubína (zbytky přirozených smrčin) a jjz. a jv. svahy Srnního vrchu (vlhčí smrčiny) – porosty ve výroku II. odst. 1 a 2. Lignikolní houby představují ochranářsky nejcennější skupinu hub pralesa, zahrnující 5 zákonem chráněných druhů, 53 druhů Červeného seznamu ohrožených hub ČR, 3 extrémně vzácné druhy známé v ČR jen z Boubínského pralesa a i jinde v Evropě velmi vzácné (*Amylocystis lapponica* – modralka laponská, *Amyloporia sitchensis* – pórnatka sitková, *Laurilia sulcata* – pevník brázditý) a mnohé další druhy (viz mykologický průzkum v podkladech). Lignikolní houby představují po samotném lesním porostu možná nejcennější složku bioty Boubínského pralesa a významně se podílejí na koloběhu živin svou rozkladnou činností. Boubínský prales představuje v tomto ohledu nejcennější lokalitu v ČR, zejména pro houby rostoucí na smrku, a představuje i celoevropsky významné ostrovní refugium (v moři kulturních lesů) pro vzácné montánní a boreální druhy. Takovéto druhy se severním a východním směrem vyskytují až v nejlepších karpatských pralesech (Dobroč, Stužica) a v polských pralesech Bialowieža a Augustów, směrem jižním pak ojediněle v Alpách. Na německé straně Šumavy je určitou obdobou prales Mittelsteighütte (Nuss 1999), ovšem s tím, že největší vzácnosti Boubína se v něm nevyskytují. Mnohé vzácné lignikolní houby mají v Boubínském pralese svou nejbohatší lokalitu v ČR, tj. jsou tam nalézány pravidelně a na větším počtu mikrolokalit (závěry z mykologického průzkumu a další viz argumenty bezzásahovosti). Tyto výsledky generují nutnost vyloučení dalších asanačních prací v nejcennějších částích NPR a jejich ponechání samovolnému vývoji.

Celé území NPR je místem výjimečné druhové pestrosti zejména ve skupinách ptáků, bezobratlých a hub. Jsou zde výskyty celých společenství výše uvedených druhů, které v okolních mladších a běžně obhospodařovaných lesních porostech již chybí.

Většina zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů a předměty ochrany EVL i PO jsou obecně převážně soustředěny právě do MZCHÚ, které jsou zároveň i I. zónami CHKO Šumava. Tato území jsou nenahraditelným přírodním zdrojem druhové rozmanitosti v rámci celé České republiky, ale i Evropy.

Výsledky výzkumných projektů a průzkumů:
V posledních letech byly výzkumnými projekty a průzkumy (viz podklady rozhodnutí) zjištěny nové skutečnosti týkající se struktury a funkce ekosystémů. Byly odebrány stovky vývrtů ze stromů. Na základě provedených dendrochronologických analýz bylo například zjištěno stáří některých stromů na území NPR mezi 300 až 500 lety, běžně se vyskytují stromy ve věku 200 až 300 let (i v tzv. silně ovlivněných smrčinách je hustota takto starých stromů cca 1,8%, ve smrčinách částečně ovlivněných 4 a více %, v pralese podíl těchto stromů překračuje 50%). To dokazuje genetickou kontinuitu lesa i tam, kde jde o porosty významně pozměněné, dále původnost pralesovitých zbytků, přírodních a přírodě blízkých lesů, v nichž nejen kosterní - nadúrovňové stromy, ale i většina celých porostů pochází z původních pralesních zbytků, jejichž existence je doložena v historických průzkumech oblasti Boubína. Často se u některých porostů jeví prostorová struktura jako fádní – jednoetážová, přitom věková struktura odráží několik století trvající vývoj lesa. Právě dlouhodobost vývoje nesouvisí pouze se stojícími živými stromy, ale i s mrtvým dřívím, jeho množstvím, prostorovou distribucí, přirozenou obnovou a rychlostí, resp. pomalostí jejího odrůstání bylinným patrem a mykorhizou celého ekosystému. Díky kontinuitě původního lesa a vysokému plošnému zastoupení pralesních zbytků je zde vytvořena unikátní síť vazeb, z níž profitují další druhy, často silně nebo kriticky ohrožené, či druhy červeného seznamu (např. roháček jedlový, modralka laponská, ohňovec Pouzarův). Veškeré výzkumné projekty a průzkumy shodně mimo jiného doporučují a apelují na rozšíření bezzásahového území minimálně o všechny pralesovité zbytky porostů.

Z výsledků monitoringů (vyhodnocení dat z biomonitoringu, analýzy historických porostních map a výkazů věkových tříd dle LHP, zjišťování věkové struktury na pařezech a zlomech) Správy a dalších průzkumů a výzkumů z území NPR vyplývají tyto závěry (viz plán péče o NPR):

1) Všechny pralesovité zbytky porostů (výrok I.) jsou nositeli vysoké druhové rozmanitosti a přírodní a přírodě blízké struktury ekosystémů, v nich výjimečnou funkci zastávají dokonce jednotlivé stromy či jejich fragmenty (mykologický průzkum), na nichž mohou existovat i jen jednotlivé plodnice kriticky ohrožených hub. Porosty obsahují i výjimečně staré stromy (kolem 600 let).
2) Přirozené a přírodě blízké lesní porosty (výrok II. odst. 1 a 2) mají vyšší přírodní potenciál, než se dříve předpokládalo. Obsahují stromy z původního pralesa (věková maxima jednotlivých jedinců se také blíží 600 let) a mohou se v nich vyskytovat extrémně vzácné a kriticky a silně ohrožené druhy rostlin, hub i živočichů (např. tetřev hlušec, puštík bělavý, holubinka bažinná apod.). Je tu patrná kontinuita druhů typických pro pralesní formaci. V těchto porostech by měl management směřovat k maximálnímu zachování mikroklimatických podmínek a k postupné obměně úrovňových stromů spontánně vzniklým podrostem.
3) Pozměněné lesní porosty (výrok II. odst. 3 a 4) jsou rizikové z hlediska nebezpečí jejich plošného rychlého rozpadu s efekty působícími na přírodní a přírodě blízké lesní porosty. I v těchto porostech jsou ale zachovány jednotlivě stromy či porostní skupiny vzniklé v původním pralese nebo v lese neznámého původu (z počátku 19. století), jsou schopny se přirozeně obnovovat a trendy jejich přirozené obnovy směřují k tvorbě převážně smíšených nebo přirozeně smrkových porostů (horské, podmáčené smrčiny). Cílem managementu by mělo být umožnění odrůstání přirozené obnovy šetrně prováděnou obnovou a minimalizace rizik pramenících z velkoplošného rozpadu.
4) Všechny lesy NPR mají dostatečný potenciál přirozené obnovy, přičemž její druhová skladba odpovídá předpokládané nebo současné skladbě původních porostů. Věková i prostorová struktura přirozené obnovy je výrazně diferencovaná a má potenciál obnovit přírodní les. Pro budoucí přirozenou obnovu lesa je žádoucí ve všech lesních porostech ponechávat dostatek dříví k zetlení. Umělé zalesňování není nutné pro zachování ekosystému lesa, a to ani v pozměněných porostech.

Zákonné limity, závazné předpisy a plány péče:
Podle § 29 písm. a) ZOPK je na území národní přírodní rezervace zakázáno hospodařit na pozemcích způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, zejména prostředky a činnosti, které mohou způsobit změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů nebo nevratně poškozovat půdní povrch, provádět chemizaci, změnu vodního režimu a terénní úpravy. Plošně a intenzivně prováděné zásahy proti šíření podkorního hmyzu se tak mohou dostat do kolize s tímto zákonným limitem (aplikace intenzivní technologie, intenzivní charakter zásahu ovlivňující biologickou rozmanitost složek ekosystému, při pojíždění a transportu hmoty zhutnění půdních horizontů nebo jejich porušení s efektem změny odtokových poměrů a snížení erozní báze navazujících půdních horizontů). ZOPK v tomto případě nepřipouští žádnou změnu chráněných hodnot.

Podle § 26 odst. 3 písm. a) ZOPK je na území první a druhé zóny chráněné krajinné oblasti zakázáno hospodařit na pozemcích mimo zastavěná území obcí způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, zejména prostředky a činnosti, které mohou způsobit podstatné změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů anebo nevratně poškozovat půdní povrch, používat biocidy, měnit vodní režim či provádět terénní úpravy značného rozsahu.

Podle § 25 odst. 2 ZOPK se hospodářské využívání těchto území provádí podle zón odstupňované ochrany tak, aby se udržoval a zlepšoval jejich přírodní stav a byly zachovány a vytvářeny optimální ekologické funkce těchto území.

§ 28 odst. 2 ZOPK stanovuje, že využívání národní přírodní rezervace je možné jen v případě, že se jím uchová či zlepší dosavadní stav přírodního prostředí.

Podle § 45 g ZOPK povolení, souhlas, kladné stanovisko nebo výjimku ze zákazu podle tohoto zákona pro evropsky významnou lokalitu nebo ptačí oblast může udělit orgán ochrany přírody pouze v případě, že bude vyloučeno závažné nebo nevratné poškozování přírodních stanovišť a biotopů druhů, k jejichž ochraně je evropsky významná lokalita nebo ptačí oblast určena, ani nedojde k soustavnému nebo dlouhodobému vyrušování druhů, k jejichž ochraně jsou tato území určena, pokud by takové vyrušování mohlo být významné z hlediska účelu tohoto zákona, nestanoví-li § 45i jinak.

Podle § 49 ZOPK jsou zvláště chráněné rostliny chráněny ve všech svých podzemních a nadzemních částech a všech vývojových stádiích; chráněn je rovněž jejich biotop. Je zakázáno tyto rostliny sbírat, trhat, vykopávat, poškozovat, ničit nebo jinak rušit ve vývoji.

Podle § 50 ZOPK je zakázáno škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, zejména je chytat, chovat v zajetí, rušit, zraňovat nebo usmrcovat. Není dovoleno sbírat, ničit, poškozovat či přemisťovat jejich vývojová stádia nebo jimi užívaná sídla.

Asanace smrků v rámci ochrany lesa proti škodlivým činitelům je prováděna těžbou a vyklizením vytěžené hmoty, odkorněním nebo drážkováním poražených smrků s ponecháním hmoty na místě a odkorněním stromů nastojato. Vyklizení hmoty a odkornění s pokácením stromů, je-li provedeno na plošně významné rozloze, považuje Správa za technologii, která může způsobit změny ve struktuře a funkci ekosystémů a může způsobit změny v biologické rozmanitosti. K tomu Správa podpůrně využívá těchto podkladů:
1) Metodické doporučení ze dne 24.4.2013 Odboru zvláštní územní ochrany přírody a krajiny a Odboru legislativního k uplatnění pojmu intenzivní technologie a souvisejících pojmů použitých v ZOPK
Intenzivními technologiemi jsou podle ZOPK na území:

-národních přírodních rezervací všechny technologie (prostředky a činnosti), které mohou způsobit změnu v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů.
-prvních zón chráněných krajinných oblastí mimo zastavěná území obcí všechny technologie (prostředky a činnosti), které mohou způsobit podstatnou změnu v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů.
Stav ekosystému rozhodný pro posouzení dopadu zásahu nebo činnosti se hodnotí v časovém okamžiku přímo předcházejícímu provedení zásahu nebo činnosti majících znaky intenzivní technologie.
Intenzivní technologií, která může způsobit změnu v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů je na území NPR s přihlédnutím k ustanovení § 28 odst. 1 a 2 ZOPK, každá z činností, která vede k:
- přímému odstranění či systematickému odstraňování jedinců druhů tvořících společenstvo daného ekosystému,
- nepřímému systematickému odstraňování jedinců druhů tvořících společenstva daného ekosystému změnou přírodních podmínek v ekosystému (např. redukce nebo odstraňování stromového patra vedoucí k takové změně přírodních podmínek v daném ekosystému, že přestává plnit funkci biotopu pro některé jeho živé složky; systematické odstraňování odumírajících a odumřelých stromů),
- nepřímému systematickému odstraňování určitého přírodního společenstva daného ekosystému a tím ke snižování biologické rozmanitosti daného ekosystému, změnou přírodních podmínek v ekosystému (např. odstraňování stromového patra; odstraňování odumírajících a odumřelých stromů) atd.

Podstatnou změnou v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů jsou ve smyslu § 26 odst. 3 písm. a) ZOPK takové změny, které vedou přímo anebo nepřímo, k zániku některé přirozené složky daného ekosystému, a to i postupnému (viz činnosti výše).

Ustanovení § 29 písm. a) ZOPK se aplikuje na ekosystémy, které se vyskytují na území NPR. Jedná se jak o ekosystémy přirozené, tak i o ekosystémy, které svou činností formoval člověk. Používat intenzivní technologie lze pouze za předpokladu, že bude uchován nebo zlepšen dosavadní stav přírodního prostředí (§ 28 odst. 2 ZOPK) a splněny podmínky pro povolení výjimky ze zákazu (§ 43 ZOPK) a výjimka povolena. Dále používat intenzivní technologie lze pouze za předpokladu, že bude udržen nebo zlepšen přírodní stav území prvních zón chráněných krajinných oblastí mimo zastavěná území obcí a budou zachovány a vytvářeny optimální ekologické funkce těchto území (§ 25 odst. 2 ZOPK) a splněny podmínky pro povolení výjimky ze zákazu (§ 43 ZOPK) a výjimka povolena.

2) Metodické doporučení MŽP - Postup asanace kůrovcem napadených porostů v CHKO a MZCHÚ ze dne 25.2.2019
Jednotlivá doporučení vychází z aktuálního stavu kůrovce v okolních porostech NPR. V situaci, kdy je kůrovec v navazujících hospodářských lesích v základním nebo zvýšeném stavu, je možné provést diferenciaci území NPR do „pásem asanace kůrovcového dříví“, která v jednotlivých porostech reflektují jejich zachovalost (kvalita druhového složení, struktury apod.) a biologickou hodnotu (výskyt vzácných druhů apod.).

Podle § 32 odst. 1 zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (dále jen „lesní zákon“) je vlastník lesa povinen provádět taková opatření, aby se předcházelo a zabránilo působení škodlivých činitelů na les. Podle § 32 odst. 2 lesního zákona je při vzniku mimořádných okolností a nepředvídaných škod v lese (větrné a sněhové kalamity, přemnožení škůdců, nebezpečí vzniku požárů v období sucha apod.) vlastník lesa povinen činit bezodkladná opatření k jejich odstranění a pro zmírnění jejich následků. Ochrana lesa proti biotickým škůdcům

podle lesního zákona je veřejným zájmem. Správa podotýká, že lesy na území národních přírodních rezervací jsou podle § 8 lesního zákona lesy zvláštního určení, u kterých veřejný zájem na zlepšení a ochraně životního prostředí nebo jiný oprávněný zájem na plnění mimoprodukčních funkcí lesa je nadřazen funkcím produkčním. Lesy v oblasti vrcholu Boubína (porosty ve výroku II. odst. 1 a 2) jsou zařazené podle § 7 lesního zákona do kategorie lesů ochranných, které plní především funkci půdoochrannou a vodoochrannou, a touto funkcí brání erozi půdy na daném stanovišti nebo poškození pozemků, které s nimi souvisí. Nutnost použití šetrných způsobů realizace obranných zásahů vyplývá tedy i z lesního zákona.

Podle § 43 odst. 1 ZOPK může orgán ochrany přírody povolit výjimky ze zákazů ve zvláště chráněných územích podle § 29 a § 26 ZOPK v případě, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody, nebo v zájmu ochrany přírody anebo tehdy, pokud povolovaná činnost významně neovlivní zachování stavu předmětu ochrany zvláště chráněného území.
Dále z důvodu, že předmětné území je součástí EVL a PO, může orgán ochrany přírody výjimku či souhlas vydat pouze v případě, že bude vyloučeno závažné nebo nevratné poškozování přírodních stanovišť a biotopů druhů, k jejichž ochraně je evropsky významná lokalita nebo ptačí oblast určena, ani nedojde k soustavnému nebo dlouhodobému vyrušování druhů, k jejichž ochraně jsou tato území určena, pokud by takové vyrušování mohlo být významné z hlediska účelu ZOPK (dle ustanovení § 45g ZOPK). Zásahy nesmějí směřovat ke zmenšování celkových ploch přírodních stanovišť EVL, k jejich degradaci ve smyslu zhoršení struktury a funkce přírodních stanovišť. Rovněž je nepřijatelný razantní zásah spojený s plošným zničením keřového a bylinného patra přírodního stanoviště. Zásahy je možné provádět pouze takové, které jsou šetrné k lesnímu prostředí a zajišťují kontinuitu, přežití a nové osídlení druhy původního porostu. Zásahy dále nesmějí směřovat ke zmenšování životního prostoru (biotopu) ptáků, kteří jsou předmětem ochrany PO. Biotop je tvořen jednotlivými prvky v území, které zajišťují ptákům ochranu, potravní nabídku a prostor pro reprodukci.

Lesní druhy, které jsou předmětem ochrany PO v NPR, jsou primárně vázány na starší až přestárlé porosty, často bohatě strukturované, rozvolněné apod., s dostatečným zastoupením doupných stromů (porosty vymezené ve výroku I., výroku II. odst. 1 a 2). Tyto porosty nejsou vesměs souvislé, ale jsou zakomponovány do širšího komplexu lesa, který zahrnuje i méně příznivé interakční plochy (kulturní smrčiny).

Hlavními managementovými doporučeními (viz posouzení EIA – Postup proti kůrovcům s ohledem na území výskytu populace tetřeva hlušce (kód záměru MZP474, dále jen „posouzení EIA“) pro dotčené chráněné druhy jsou:

- ponechání původních a přirozených lesních porostů samovolnému vývoji – bez zásahu (jako hlavní hnízdní a potravní teritoria),
- v ostatních porostech ponechávat některé stromy až do fáze rozpadu pro zajištění dostatečné další nabídky hnízdních i potravních možností, neodstraňovat doupné stromy,
- nepoškozovat bohatě vyvinuté bylinné a keřové patro včetně brusnicovitých rostlin,
- asanaci kůrovce provádět mimo hnízdní období a v době od 10.00 do 17.00 hodin.

Tato doporučení byla zohledněna při stanovení podmínek ve výroku rozhodnutí.

<u>Plán péče o NPR Boubínský prales (platnost 2015 – 2024)</u>
Kapitola 1.9 Cíl ochrany - Zachování přírodních lesů jako projevů přírodní dynamiky ekosystémů, postupné přiblížení pozměněných nebo kulturních lesů přirozené druhové, věkové a prostorové skladbě. Ponechání samovolnému vývoji pralesa a pralesovitých zbytků lesních porostů, na ostatním území vhodným managementem podporovat přírodní procesy s dlouhodobým cílem ponechání samovolnému vývoji.

Kapitola 2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize:
Prioritním zájmem ochrany přírody v NPR Boubínský prales je zachování přirozeného vývoje přírodních lesních společenstev bez aktivních managementových zásahů.

Kapitola 3.1.2 Jednotlivé zásahy v lesích jsou podrobně uvedeny v příloze T1 „Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich“. V plánu péče je uvedeno, že v původních, pralesovitých, přírodních a mladých porostech se zásahy neplánují, je upřednostňován bezzásahový režim. Na ostatním území se provádějí pouze zásahy směřující k přiblížení druhové, věkové a prostorové sklady přirozené. Převážně se jedná o uvolnění míst s přirozeným zmlazením jednotlivým výběrem nebo zdravotním výběrem. Kapitola 3.4. - zásahy proti škůdcům jsou podmíněny postupem podle § 43 ZOPK.

Plán péče o CHKO Šumava (platnost 2012 – 2027)
Kapitola 2.4.1 zajištění ochrany evropsky významných lokalit a opatření k udržení předmětů ochrany
Dlouhodobý cíl: zachování a zlepšení stavu biotopů a druhů, které jsou předmětem ochrany v EVL
Střednědobý cíl: podporovat zachování všech prioritních stanovišť EVL a zajistit ochranu ploch přírodních stanovišť v odpovídající kvalitě a tak, aby případné rušivé změny významně neohrozily předměty ochrany EVL

Kapitola 2.4.2 Zajištění ochrany ptačích oblastí a opatření k udržení předmětů ochrany
Cíle: udržení populací ptáků v ptačí oblasti ve stavu příznivém z hlediska ochrany. Zajistit stabilitu, popř. početní a plošný růst populací ptačích druhů PO. Udržet, v případě vhodných možností rozšířit kvalitní biotopy jednotlivých druhů v jejich optimální struktuře a složení, které budou skýtat dostatek prostoru, potravy, hnízdišť i klidu pro jejich život a reprodukci. Kromě chřástala polního půjde hlavně o biotopy lesní

Kapitola 3.1.3 Dlouhodobé cíle a zásady péče o les podle zón
I.zóna
Dlouhodobý cíl: přírodě blízký les, zachování fragmentů přírodního lesa a maximální respektování přirozených trendů vývoje při provádění hospodářských zásahů. Zachování struktury a funkce lesních ekosystémů. V zásadách péče je mimo jiného požadováno ponechávat dostatečné množství stromů na dožití ze všech úrovní porostu - doporučuje se do 100 ks/ha.

Kapitola 3.1.4 Zásady pro lesní hospodářství
V maloplošných zvláště chráněných územích, kde je lesní společenstvo předmětem ochrany (především v kategorii NPR), je cílem udržet, resp. nově vytvářet plochy trvale ponechané samovolnému vývoji, kde nebudou realizovány umělé výsadby ani prováděny nahodilé těžby, a plochy v bezzásahovém režimu, kde opatření proti kůrovcům budou řešena především instalací feromonových lapačů a umístěním lapáků vně rezervace, případně (pro zamezení vzniku odlesněné plochy s negativním vlivem klimatických extrémů na zmlazený porost) loupáním napadených jedinců nastojato.

Přirozeně tlející dřevo (stojící a ležící) je jednou ze základních a nepostradatelných složek přirozených lesních ekosystémů. Tlející dřevo má zásadní roli v koloběhu živin, v přirozené obnově lesů, ovlivňuje funkce a strukturu vodních toků, morfologii svahů, různorodost prostředí a především má pozitivní vliv na biodiverzitu tisíce druhů organismů – bakterií, řas, hub, mechů, játrovek, lišejníků, kapraďorostů, roztočů, hmyzu, ptáků a dalších. S postupným rozkladem tlejícího dřevo se mění i jeho role v ekosystému. Četné druhy organismů jsou na přirozeně tlejícím

dřevě přímo závislé, protože jim poskytuje úkryt, potravu nebo výhody oproti jiným stanovištím. Nedostatek nebo nepřítomnost může způsobit úplné vymizení některých organismů a tím i přerušení vazeb mezi jednotlivými složkami ekosystému. Mrtvé dřevo je významným substrátem pro obnovu lesa. Zejména v horské smrčině s nepříznivými podmínkami k růstu stromů (chlad, sníh, zpomalený rozklad, hromadění surového humusu, nedostatek živin) je odumřelé dřevo ideálním, mnohdy jediným vhodným místem pro vyklíčení semene a růst semenáčků. Tlející dřevo poskytuje novým semenáčkům řadu výhod. Lépe k nim může slunce, teplo, světlo, mají vyrovnanější vláhové podmínky, proto rychleji odrůstají. Semenáčky rostoucí na vyvýšeném kmeni či pahýlu jsou v bezpečí před ostatními konkurujícími rostlinami, jako jsou kapradiny nebo trávy, které by mladé stromečky zástinem zahubily. Mrtvé dřevo zadržuje vodu a živiny, jež postupně uvolňuje, v suchých obdobích slouží jako zásobárna vody. Dále zajišťuje stromkům ochranu na prudkých svazích před proudící povrchovou vodou, patogeny v půdě a před tlakem sněhu. V některých případech ležící kmeny ztěžují spárkaté zvěři přístup k mladým stromkům, a tím zabraňují jejich okusu. Přirozeně tlející dřevo má vliv na biologické i fyzikální vlastnosti půdy: pozitivně ovlivňuje množství organické hmoty v půdě, je to významná zásobárna živin v lesním ekosystému, ovlivňuje procesy v půdě i množství a druhové složení organismů podílejících se na rozkladu organické hmoty, je biotopem pro symbiotické a dusík vázající bakterie, ovlivňuje dlouhodobý koloběh uhlíku v půdě tím, že je vázán v lesní půdě, zmírňuje extrémní vysušování (v kontaktu s půdou zadržuje vláhu), zmírňuje rozdíly teplot na povrchu lesní půdy atd. Pro horské lesy jsou velkoplošné rozpady lesa následkem silných větrů a vichřic s následným přemnožením lýkožrouta smrkového přirozené. Aby však přirozené procesy v ekosystémech mohly probíhat, musí být zachovány a v co nejmenší míře negativně ovlivňovány všechny složky těchto ekosystémů tedy i přirozeně tlející dřevo (viz argumenty bezzásahovosti a biomonitoringu v podkladech).

Předpis (v rámci LHP pro LHC Vimperk pro období 2015 - 2024) pro úmyslné těžby (obnovní i výchovné) na území NPR na decennium (2015 – 2024) byl stanoven na cca 15.000 m^3. Podle dat z LHE bylo za období 2015 - 2019 již vytěženo cca 18.000 m^3. Pokračováním výkonu původního rozhodnutí v současné době kůrovcové gradace tj. dalšími těžbami v řádech tisíců m^3 dřevní hmoty tak, jak tomu bylo v letech 2018 - 2019 (těžba 2018 – cca 7.500 m^3, těžba 2019 cca 5.500 m^3) by mohlo dojít k:

- zásadní redukci či úplnému odstraňování stromového patra v ekosystémech,
- náhlému odclonění půdního povrchu a zvýšení oslunění, přehřívání půdního povrchu a vysokým rozdílům mezi nočními a denními teplotami na povrchu půdy a tím změnám mikroklimatických podmínek, biologickým i fyzikálním změnám vlastností půd, zvýšení rychlosti rozkladu humusu, s největší pravděpodobností ke zvýšení vyplavování dusičnanů (díky tomu, že budou přechodnou dobu chybět stromy, které dusík odebírají a i vlivem zrychleného rozkladu organické hmoty v půdě), změnám v koloběh uhlíku, změnám druhového složení vegetace,
- ztrátě přirozeně tlející dřevní hmoty (stojící i ležící),
- poškození půdního povrchu (zejména vytvoření erozních rýh, poškození půdního a vegetačního krytu erozně citlivého povrchu a zazemněných sutí transportem či manipulací s dřívím po povrchu, utužování půdy apod.),
- poškození stávajícího přirozeného zmlazení (plošnou těžbou a transportem či manipulací s dřívím dochází k velmi významnému poškození a ničení semenáčků a mladých stromů),
- významnému negativnímu narušení či nevratným změnám vodního režimu (při plošných těžbách a transportu nebo manipulaci s většími objemy dřevní hmoty dochází ke změnám tras vodních toků, zvýšené erozi a odnosu půdního substrátu) atd.,

což by způsobilo:

- na území pralesovitých zbytků porostů a vrcholové klimaxové smrčiny nevratné změny a poškození stávajících přirozených ekosystémů ve smyslu narušení nebo úplného

přerušení funkčních vazeb soustavy živých a neživých složek v ekosystémech, významné negativní změny jejich věkové i prostorové struktury, přerušení kontinuity přirozeného vývoje lesa,
- v přírodě blízkých a kulturních porostech zásadní negativní změnu věkové i prostorové struktury ekosystémů lesa, zhoršení jejich dochovaného stavu ve smyslu částečného či úplného přerušení funkčních vazeb v ekosystémech, přerušení kontinuity vývoje lesa,
- ve všech ekosystémech zhoršení stavu či přímé ohrožení existence populací saproxylických organismů či znemožnění jejich rozšiřování do okolních biotopů,
- ve vrcholové klimaxové smrčině ohrožení introskeletovou erozí. Tyto porosty by se po odlesnění mohly vlivem introskeletové eroze změnit v nezalesnitelné plochy bez jemnozemě (typicky stínomilná dominantní mechová vegetace v těchto porostech v důsledku náhlé změny světelných poměrů při odtěžení stromového patra chřadne a odumírá, dochází zde k urychlené mineralizaci a výrazným procesům eroze, v těchto porostech je velmi důležité a zásadní pro přirozenou obnovu zajištění odrůstání zmlazení ve stínu či polostínu, což stojící stromy a souše zajišťují),
- zhoršení kvality nebo zmenšení plošného zastoupení evropských stanovišť v rámci EVL,
- poškození, přemísťování či ztrátu biotopů zvláště chráněných druhů živočichů a zároveň i druhů, které jsou předměty ochrany PO, v době hnízdění a vyvádění mláďat s vysokou pravděpodobností významné rušení těchto ptáků, kteří by byli nuceni opustit svá hnízda se snůškou a tím k ohrožení celého reprodukčního cyklu vyvádění mláďat. Dále i jejich případné zraňování či usmrcení. V důsledku toho ovlivnění početnosti jejich populací v rámci NPR i celé PO a dále znemožnění nového osídlení druhy původního porostu,
- poškozování či ničení zvláště chráněných druhů rostlin a jejich biotopů a tím zhoršení stavu jejich společenstev,
- významné negativní změny fyzikálních (struktura, pórovitost, obsah vzduchu, vody) a chemických (kationty Ca, Mg, K) vlastností půd, tj. struktury ekosystémů.

Správa proto přistoupila ke zpřísnění podmínek původního rozhodnutí a v souladu s metodickým pokynem MŽP rozčlenila území NPR do pásem s různými podmínkami ve vztahu k jejich zachovalosti a biologické hodnotě tak, aby nebyly v rozporu s plánem péče o NPR a CHKO Šumava, ZOPK a závaznými předpisy viz výše, a aby tím bylo odvráceno riziko hrozící ekologické újmy.

Správa ve výroku I. nepovolila provádění obranných opatření proti kůrovci v původních, přirozených a přírodě blízkých porostech v jednotlivých MCHÚ, protože by tím došlo k negativnímu narušení spontánního působení přírodních sil v rámci vztahů jednotlivých složek ekosystému lesa, které zde již probíhá. Dalšími asanačními zásahy by jednoznačně došlo k významnému negativnímu vlivu na jejich dochovaný stav ve smyslu jeho zhoršení či poškození a k významnému negativnímu vlivu na zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů i biotopy a druhy, které jsou předměty ochrany EVL a PO Šumava, které jsou součástí těchto ekosystémů.
Správa zařadila do bezzásahového režimu oproti původnímu rozhodnutí ještě posledních 55 ha pralesovitých zbytků porostů květnatých a acidofilních bučin na území NPR (203A17a/2, 203A17b/5, 203 B17, 203C5 a 203C9 (součást pralesovitého zbytku porostu), 203C17a, 203D5a, 203D17a, 203D17b/1b, 203D17c/5b, 205A5, 205A17/3, 208A17/3, 209A16/3a, 210A17/5a, 210B17/5a, 210C17/5, 210D17/5a, 210E17/5a). Data z hospodářské knihy, historických map, výzkumných projektů dokazují, že se jedná po původním pralese o nejstarší smíšené porosty s převahou BK v hlavní etáži (pouze v porostní skupině 203C17a je SM zastoupen 50%) a se zastoupením buku v mladších etážích 70 – 98%. Např. ve dvou největších lokalitách rozšířeného území o výměře 33 ha (porosty 210A17/5a, 210B17/5a, 210C17/5, 210D17/5a, 210E17/5a a 203D17b/1b, 203D17c/5b), což je cca 60% celého rozšířeného území, je zásoba SM 3.844 m^3 (33%) z celkové zásoby 11.653 m^3 všech dřevin. Při průměrné kubatuře cca 3,5m^3/strom SM (dle

údajů z HK 2,74 – 4,76) a průměrné zásobě SM cca 116m^3/ha, je to po přepočtu průměrně cca 33 ks stromů SM/ha z celkového průměrného počtu cca 120 - 125 ks všech stromů v hlavní etáži/ha. V těchto zbytcích pralesovitých porostů se v podstatě žádná intenzivní lesnická činnost v minulosti neprováděla, docházelo k asanaci pouze jednotlivých stromů. Takovéto zásahy nebyly v rozporu s plánem péče o NPR a CHKO Šumava, ZOPK a závaznými předpisy. Např. v letech 2015 – 2017 v těchto porostech žádné asanační práce nebyly vůbec prováděny. V roce 2018 a 2019 však již bylo v porostech 203 D17, 205A17, 208A17 a 209a17 asanováno cca 570 m^3 (85% bylo pokáceno a asanováno odkorněním) kůrovcové hmoty. Např. v porostu 203D17a bylo asanováno 16% objemu celkové smrkové zásoby, v porostu 203D17c 67%, v porostu 205A17/3 18%.
V původním pralese a v okolních pralesovitých zbytcích bylo nalezeno 7 zákonem chráněných druhů hub a 88 druhů z Červeného seznamu a celkem 577 všech nalezených druhů tj. 93%. Jsou to hlavní hnízdní a potravní teritoria většiny výše uvedených zvláště chráněných druhů ptáků (dostatek souší pro hnízdní dutiny, potravy, klidu, úkrytu atd.). Některé kriticky a silně ohrožené zvláště chráněné druhy rostlin např. sklenobýl bezlistý, bradáček srdčitý, korálice trojklaná se vyskytují pouze v této části NPR (viz data Nálezové databáze AOPK ČR, výsledky inventarizačního průzkumu ptačích druhů a společenstev v NPR v roce 2019, mykologický průzkum).
Možnost v některých pralesovitých zbytcích porostů nebo jejich částech provádět asanaci kůrovce s ponecháním veškeré hmoty k zetlení, je v plánu péče o NPR jasně podmíněna jak v Rámcových směrnicích péče o les v kapitole 3.1.1 (Opatření ochrany lesa – provádí se asanace kůrovcem napadených stromů s ponecháním hmoty na místě <u>v souladu s rozhodnutím Správy</u>), tak v kapitole 3.4 <u>v případě zamýšleného zásahu proti škůdcům bude postupováno podle § 43 ZOPK</u> Původní rozhodnutí sice asanace v těchto porostech umožňovalo, ale za podmínky, že nedojde k negativnímu vlivu na ekosystémy, což se v minulých letech nedělo.
Silná narušení extrémními větry a následné kůrovcové gradace jsou integrální součástí přirozené dynamiky horských lesů střední Evropy. Ležící kmeny a stojící souše jsou nedílnou součástí funkčních vazeb ekosystémů. Tyto disturbance známe z území Šumavy z minulosti i současnosti. Na území NP Šumava se jasně ukazuje, že je to jen velmi krátká časová epizoda v kontinuitě přirozeného vývoje lesa. A v žádném případě se nejedná o „odumřelé“ území, nová generace lesa po narušení bezproblémově odrůstá, což dokazuje mnoho studií a projekt Biomonitoring lesních ekosystémů v území NP Šumava ponechaném samovolnému vývoji, prováděný Správou NP Šumava (viz závěrečná zpráva Biomonitoring lesních ekosystémů v území NP Šumava ponechaném samovolnému - Vyhodnocení I. cyklu (2009-2018); odborné studie: Čížková et al. 2011, Zenáhlíková et al. 2015, Zeppenfeld et al. 2015). Ponechané přirozeně tlející dřevo je biologickým dědictvím, na které je vázáno mnoho ZCHD, např. kriticky ohrožený druh roháček jedlový (viz odůvodnění výše a argumenty bezzásahovosti a biomonitoringu).
Smrky jsou přirozenou součástí horského smíšeného lesa. Tlející dřevo je také biotopem mnoha saproxylických organismů, kteří potřebují pro svou existenci nejen kmeny ležící, ale i přirozeně odumírající (stojící). Smrk je z mykologického hlediska nejcennější dřevinou NPR. Jeho dřevo je substrátem 3 zákonem zvláště chráněných druhů hub (modralka laponská, ucháčovec šumavský, bolinka černohnědá), které se vyskytují jak v oploceném jádře pralesa, tak v pralesovitých zbytcích kolem něj. Modralka laponská se v ČR vyskytuje právě jen v Boubínském pralese, ucháčovec šumavský kromě něj už jen v Žofínském pralese. Kromě těchto druhů je dřevo smrku substrátem mnoha dalších ohrožených, v Červeném seznamu zařazených druhů hub (viz publikace Holec et Kučera 2007, 2008; Holec et al. 2015). Mohutné, přirozeně padlé tlející kmeny smrku v Boubínském pralese mají dokonce největší diverzitu hub, jaká kdy byla v Evropě zaznamenána (Holec et al. 2020). Všechny tyto vzácné a ohrožené druhy vyžadují prostředí minimálně ovlivněné člověkem (s dlouhodobou nepřerušenou kontinuitou a přirozeným zmlazováním; tedy bez kácení a umělé výsadby; velkou nabídku dřeva v různých tloušťkách a stadiích tlení). <u>Druhou podmínkou je přítomnost kmenů, které odumřely a padly přirozeným způsobem a biologická sukcese</u> (postupné osidlování živočichy, rostlinami a houbami včetně jejich

postupné obměny) na nich probíhá pozvolným způsobem (viz Ottosson et al. 2015, Holec et al. 2020). Lidské zásahy jako kácení a odkorňování, včetně odkorňování nastojato, výrazným způsobem naruší směr sukcese ve prospěch několika málo kompetičně silných běžných druhů (u hub např. troudnatec pásovaný, viz Pouska et al. 2013, dále např. trámovka plotní, kořenovník vrstevnatý). Tyto druhy substrát rychle obsadí a zabrání tak výskytu kompetičně slabších vzácných druhů, zmíněných výše. Tyto vzácné druhy nebyly jak na Boubíně, tak na jiných srovnatelných pralesovitých lokalitách nikdy zaznamenány na uměle odkorněných kmenech. Na nich funguje ještě další, pro rozklad jejich dřeva nepříznivý fenomén – poraněné dřevo se zalije pryskyřicí a není chráněné borkou, takže rychle vysychá, což většinu citlivějších druhů hub, důležitých pro postupné a efektivní tlení dřeva, vyřadí z možnosti výskytu. Odkorněné kmeny mají ve výsledku chudou mykoflóru a jejich tlení probíhá mnohem déle, což zpomaluje uvolňování živin do půdy. Přítomnost kůry je pro složení společenstva hub na dřevě smrku nejdůležitějším určujícím faktorem (prokázáno mnohorozměrnými statistickými metodami přímo v oploceném jádře Boubínského pralesa, viz Holec et al. 2020).

Správa na základě výše uvedeného považuje další kácení s odkorňováním smrků, ale i jejich odkorňování nastojato v pralesovitých zbytcích v NPR za činnost mající významný negativní vliv na dochovaný stav, protože se tím mění podmínky pro jejich tlení ve prospěch běžných, kompetičně silných druhů hub, zatímco vzácné, zákonem chráněné a ohrožené druhy, z nichž některé mají v Boubínském pralese jednu z mála svých lokalit v ČR, jsou tímto postupem eliminovány. Především tyto druhy je nutné v NPR podpořit, což zajistí jedině zachování přirozených ekologických procesů, včetně přirozeného zániku, pádu a postupného tlení smrků za účasti hub. Tyto porosty netvoří jeden celek, ale tvoří pět lokalit soustředěných do centrální středové části NPR a přímo navazují na původní prales. V okolí těchto porostů je všude rozhodnutím umožněna šetrná asanace i s možností pokácení, což Správa považuje za dostatečně efektivní a účinné ve smyslu realizace obranných zásahů proti kůrovci jako ochranu okolních hospodářských lesů vně NPR.

Zachování těchto porostů bez jakýchkoli přímých lidských vlivů a tím umožnění pokračování jejich samovolného vývoje je cílem ochrany přírody podle ZOPK a plánu péče o NPR a CHKO Šumava (i Souboru doporučených opatření pro EVL Šumava), ale i povinností z hlediska mezinárodních závazků vyplývajících ze směrnic Evropské unie, které byly převzaty do zákonné legislativy České republiky. Všechny výzkumné projekty a inventarizační průzkumy jednoznačně doporučují a apelují na ponechání jejich samovolnému vývoji (viz podklady rozhodnutí). Jednoznačně podle názoru Správy veřejný zájem ochrany přírody a krajiny na zachování stávající struktury, biologické rozmanitosti a funkce lesních ekosystémů a zajištění příznivého stavu stanovišť a druhů v rámci ochrany EVL a PO Šumava v těchto posledních pralesovitých zbytcích převažuje nad zájmem ochrany lesa před biotickými škůdci (viz argumenty bezzásahovosti, biomonitoringu a závěry posouzení EIA). Z celkové výměry NPR 686 ha je rozhodnutím stanoveno k ponechání samovolnému vývoji celkem 139 ha v její centrální části (v původním rozhodnutí to bylo 83 ha). Na ostatních 547 ha je umožněna asanace kůrovcové hmoty. Plochy jsou zaokrouhlovány na celé hektary.

V Milešickém pralese (porostní skupiny 306B5, 306B7, 306B13, 306B17/02), na území PR Zátoňská hora (porostní skupiny 230C5, 237A11, 237A16/5), na území PR Čertova stráň (porostní skupiny 528E9, 528G8, 528G17, 529D13, 529D17) a na území PP Jilmová skála - porostní skupina 221D05 se vyskytují pralesní formace podobné struktury a funkce, jako v pralesním jádru Boubínského pralesa nebo v navazujících pralesovitých zbytcích. Je zde známa dlouhodobá kontinuita lesa, obnova probíhá výhradně přirozenou obnovou, stromy zde dlouhodobě přirozeně odumírají a rozpadají se, jsou zde evidovány druhy signifikantní pro pralesní formace a z chráněných druhů zejména ty, které jsou vázány na odumřelé dřevo. Rozsah podmínky týkající se těchto MZCHÚ zůstává nezměněn. Tyto MZCHÚ nebyly předmětem tohoto správního řízení.

Správa ve výroku II. umožnila v porostních skupinách v MZCHÚ (mimo porostní skupiny ve výroku I.) asanaci kůrovcové hmoty s tím, že stanovila pro jednotlivé části MZCHÚ podmínky tak,

aby mohl být vyloučen významný negativní vliv na jejich předměty ochrany a zároveň i na předměty ochrany EVL a PO.

K bodu 1) výrokové části rozhodnutí:

Tato možnost šetrné asanace již byla nastavena původním rozhodnutím z roku 2015. Do tohoto bodu byly přidány v rámci arondace ještě porostní skupiny nebo jejich části 514B1a, 1b, 2a, 2b, 13b, protože jsou součástí vrcholové klimaxové smrčiny, vznikly po orkánu Kyrill a nehrozí zde kůrovcová gradace ve vztahu k jejich věku anebo jsou tak malé výměry, že to nemůže mít vliv na případnou gradaci kůrovce. V rámci EVL je zde vymapována horská třtinová smrčina - L9.1 v 8 lesním vegetačním stupni (8Y skeletová smrčina, 8N kamenitá kyselá smrčina, 8K kyselá smrčina, 8S svěží smrčina a 8V podmáčená klenová smrčina). Jedná se o horskou klimaxovou smrčinu přirozeného charakteru na mimořádně nepříznivém stanovišti ve vrcholové části NPR Boubínský prales (23 ha). Tyto porosty zůstaly částečně zachovány i po ničivých vichřicích v 19. století. Vyskytují se zde stromy 500 - 600 let staré (běžně ve stáří 200-300 let), (Čada 2016). Toto území je místem výskytu desítek druhů cenných makromycetů a závěr mykologického průzkumu (viz podklady) navrhuje v této části nekácet stromy a veškerou hmotu ponechat na místě. Je také biotopem kriticky a silně ohrožených druhů ptáků a zároveň i druhů PO (např. tetřev hlušec, puštík bělavý, datlík tříprstý, kos horský).

Asanace nastojato je nejšetrnější možná varianta. Tím, že stromy po mechanické asanaci zůstanou stát v porostu, zůstane zachováno mikroklima daného stanoviště (stojící souše podporují přirozenou obnovu lesa, částečně zastiňují půdu, snižují ztrátu vlhkosti vypařováním, snižují teplotní šok, tlumí nárazy větru a tím snižují riziko vyvrácení okolních stojících živých stromů, díky tmavšímu povrchu pohlcují sluneční paprsky a ohřívají se rychleji než jiné části lesa, dřívější odtávání sněhu v okolí souší usnadňuje zachytávání semínek stromů, která jsou větrem hnána po sněhové pokrývce a ta mohou u paty stromů začít dříve klíčit, zvyšují druhovou bohatost, slouží jako doupné stromy, v jejich dutinách žije velké množství živočichů), což je zásadní pro kontinuální přirozený vývoj stávajícího ekosystému.

Loupání nastojato je vnímáno jako poměrně šetrný způsob provedení asanace, především v ohledu zachování struktury a funkce biotopu. Jedná se o způsob likvidace prostředí pro vývoj kůrovce, zároveň částečně zachovávající strukturu porostů po plošném úhynu stromového patra (viz posouzení EIA). Odůvodnění pro přirozeně tlející (stojící) stromy viz výše.

Ve schváleném plánu péče o NPR je v porostech umožněna pouze šetrná asanace stromů napadených kůrovci, s ponecháním hmoty v porostu. V dopise MŽP č.j. 2332/ENV/15 ze dne 14. ledna 2015 „NPR Boubínský prales - oprava chyby ve vypořádání připomínek a mapové přílohy M6 – Mapa předpokládaných zásahů“ je uveden správný text stanoviska MŽP k připomínce u porostů 514 B12a a 514B17 takto: *bude umožněno provádět šetrnou asanaci stromů napadených kůrovci, s ponecháním hmoty v porostu, na základě povolení Správy NP“*. I na základě tohoto textu LZ Boubín tehdy požádal o povolení výjimky, jehož výsledkem bylo původní rozhodnutí, které je předmětem tohoto správního řízení. Podmínky provedení asanace loupáním nastojato v těchto porostech byly tedy nastaveny již v původním rozhodnutí a jsou v souladu se schváleným plánem péče o NPR a i se závaznými předpisy a ZOPK viz výše. V případě kácení stromů v této vrcholové přirozené horské smrčině by jednoznačně došlo ke zhoršení či poškození dochovaného stavu ekosystému, narušení či přerušení kontinuity již přirozeného vývoje lesa a tím k poškozování a úbytku rozlohy přirozených biotopů zvláště chráněných druhů ptáků. Správa zde doplnila možnost provádění šetrné asanace vývratů a zlomů tak, aby byla v souladu s metodickým doporučením MŽP (viz podklady). Podmínka ručního provedení nebo použití motorové pily zajišťuje zabránění poškození technikou (utužování půdy, eroze apod., což generuje změnu struktury ekosystémů, viz odůvodnění strana 13 – 14).

K bodu 2) výrokové části rozhodnutí:

Jedná se o porosty (52 ha) ve věku 170+, které byly vichřicemi v 19. století zasaženy částečně. Nachází se zde některé stromy ve stáří 200 - 300 let i více. Jsou zde vymapovány acidofilní

smrčiny v 8 lesním vegetačním stupni (8Y skeletová smrčina, 8N kamenitá kyselá smrčina, 8K kyselá smrčina a 8V podmáčená klenová smrčina). Jedná se o horské smrčiny přírodě blízkého charakteru na mimořádně nepříznivém stanovišti ve vrcholové části NPR. Jsou biotopem kriticky a silně ohrožených druhů ptáků a zároveň i druhů PO (např. tetřev hlušec, puštík bělavý, datlík tříprstý, kos horský). Vlhčí smrčiny na svazích Srního vrchu (jjz a jv) jsou mykologicky cenné vzhledem k výskytu desítek druhů makromycetů a závěr mykologického průzkumu navrhuje v této části nekácet stromy a veškerou hmotu ponechat na místě. Vzhledem ke stávající rozvolněnosti těchto porostů (polomy a těžebními zásahy) zde za předpokladu dodržení nastavených podmínek v podstatě již k žádné zásadní těžbě nedojde. Území je ohrožené introskeletovou erozí. Tyto porosty by se po odlesnění mohly vlivem introskeletové eroze změnit v nezalesnitelné souvislé plochy bez jemnozemě. Typicky stínomilná dominantní mechová vegetace v těchto porostech v důsledku náhlé změny světelných poměrů při odtěžení nebo odumření stromového patra též chřadne a odumírá. Dochází zde k urychlené mineralizaci a výrazným procesům eroze. V těchto porostech je také velmi důležité a zásadní pro přirozenou obnovu zajištění odrůstání zmlazení ve stínu či polostínu, což stojící stromy a souše zajišťují. Tyto porosty je proto nutné z další plošné těžby a vyvážení hmoty vyloučit (v minulosti byla téměř veškerá hmota z těchto porostů při zásazích vyklízena). Ponechání tlejícího dřeva na místě je dále nezbytné pro zmírnění vlivu acidifikace prostředí se zvýšenou absencí bazických iontů v půdě. Právě ponechané kmeny k rozpadu budou zdrojem postupného uvolňování bazických iontů (zejména Mg a Ca) do půdního prostředí. Nebude se tedy živinový deficit ještě více prohlubovat (viz odůvodnění tlející dřevo). Deficit tlejícího dřeva by způsobil významné narušení kontinuálního vývoje lesa, ohrozil existenci na tlející dřevo vázaných organismů, zhoršení stavu půd (pH, obsah bazických kationtů apod.). A dále i negativně ovlivnil přirozenou obnovu porostů.

Ve schváleném plánu péče o NPR Boubínský prales je sice v některých částech těchto porostů umožněn jednotlivý nebo zdravotní výběr s cílem uvolnění přirozeného zmlazení a šetrná asanace stromů napadených kůrovci s možností částečného bezeškodného vyklizení hmoty, ale tyto zásahy byly nastaveny pouze na výběrný charakter v řádech jednotek m^3/ha/decennium (viz plán péče o NPR, příloha T1), což v podstatě supluje do určité míry pouze základní stav populace kůrovce. V případě zvýšeného a kalamitního stavu a následného plošného zpracování, by však již došlo k významným negativním vlivům na ekosystém horských smrčin a jeho degradaci (těžby v řádech desítek až stovek m^3/ha by také způsobily zásadní narušení stability a otevření porostních stěn s vysokou mírou pravděpodobnosti ohrožení následnými polomy).

Asanace a nahodilé těžby, jejichž cílem je kůrovcová ohniska omezit, jsou často zdrojem dalších narušení smrkových porostů. Odkryté porostní stěny jsou často zasahovány bořivými větry, dochází k rozvrácení přilehlého porostu a v obavě před novým namnožením kůrovce jsou odtěženy, čímž se celý cyklus opakuje (Višňák in Filippov et al. 2008). Také studie porovnávající výsledky zasahování a nezasahování v Tatrách v národních parcích na slovenské a polské straně (Grodzki 2006) dochází k tomu, že mortalita smrků ve stromovém patře byla srovnatelná nezávisle na zasahování proti kůrovci. Klasické asanační kácení spolu s použitím stromových lapáků vedlo ke zvýšení atraktivity lesních okrajů pro kůrovce. Méně intenzívní lesnické zásahy však mohou mít také pozitivní vliv na zvýšení heterogenity smrčin oddálením uschnutí části stromového patra. Tím mohou mít pozitivní vliv i na populaci tetřeva hlušce. Potenciální výhoda méně intenzívního lesnického využívání byla potvrzena více studiemi (Mikoláš et al. 2015, Wegge et Rolstad 2011, Rösner et al. 2013). Autoři ji vysvětlují vytvářením mozaiky lesů a otevřených ploch spolu s prosvětlením porostů. Lesnická činnost tak může suplovat přirozenou činnost faktorů jako je vítr nebo kůrovec (viz posouzení EIA).

Správa při stanovení této podmínky vycházela také z Metodického doporučení MŽP, kdy je možno na území NPR v biotopech horských smrčin v situaci, kdy je kůrovec v navazujících hospodářských lesích v základním a zvýšeném stavu, provádět šetrnou asanaci aktivní kůrovcové hmoty s tím, že veškerá hmota zůstává po asanaci v porostu. Správa má v rámci své správní činnosti od LZ Boubín informaci z ledna 2020, že stav populační hustoty kůrovce je zvýšený.

V letech 2018 – 2019 bylo v těchto porostech zpracováno cca 1.800m^3 hmoty z toho bylo ponecháno k zetlení pouze cca 40m^3, ostatní hmota byla z porostů vyklizena. Správa tedy stanovila tuto podmínku, která zabraňuje pokračování zásadního rozvolňování porostů nebo dalšímu otevření porostních stěn v této exponované vrcholové oblasti NPR a vyklizování dříví, viz str. 13 – 14.
Pro stanovení počtu stojících stromů a souší Správa vycházela z dat biomonitoringu Správy z vrcholové části Boubína (7 ploch) i území Národního parku Šumava ve stejné nadmořské výšce 1250 – 1362 m.n.m. jako jsou dotčené porosty (86 ploch). Průměrně se na monitoračních plochách v oblasti vrcholu Boubína vyskytovalo 336 ks stromů živých i souší, pahýlů souší a pařezů na hektar a na území Národního parku Šumava 259 ks/ha. Správa tedy stanovila jako limitující hranici počtu stojících stromů (živých, odumírajících nebo souší) na 300 ks/ha, což je podle názoru Správy dostačující pro následný přirozený vývoj bez významného negativního vlivu na ekosystémy a předměty ochrany NPR. Po přepočtení je to 15 stromů na plochu 0,05 ha. Správa použila ve výroku rozhodnutí tuto výměru z důvodu lepší přehlednosti a kontrolovatelnosti jednotlivých zásahů. Pro stanovení průměru kmene minimálně 20 cm ve výšce 1,3 metru nad zemí Správa vycházela z tloušťkové struktury stromového patra (data z biomonitoringu), kdy se v hlavní etáži vyskytují stromy od průměru 20 cm. Podmínka ručního provedení nebo použití motorové pily zajišťuje zabránění poškození technikou (utužování půdy, eroze apod., což generuje změnu struktury ekosystémů, viz strana 13 – 14).

K bodu 3) a 4) výrokové části rozhodnutí:
Tyto porosty (473 ha) jsou tvořeny z cca 1/5 květnatými a acidofilními bučinami (převážně však se zastoupením smrku v hlavní etáži z cca 85%) a ze 4/5 acidofilními a kulturními smrčinami. Po vichřicích v 19. století byly uměle obnoveny v různé míře. Součástí NPR jsou od roku 1958. Tyto ekosystémy můžeme rozdělit na:

- Smrkové porosty bučin (cca 900 až 1100 m.n.m.): jde vesměs o jednu hlavní etáž tvořenou převážně smrkem o výšce 20-40m, porosty jsou skupinovitě heterogenní, od mezernatých po kompaktně zapojené. Jednotlivé mohutnější stromy nad etáž vystupují a dosahují výšek 30-40m. Podrostní etáž buď chybí, nebo ji tvoří skupiny zmlazení o výšce 1-5 m tvořené převážně smrkem, bukem a jeřábem. Existence podrostlé etáže je zřetelně vázána na proředění hlavní etáže.
- Horské smrčiny (Pažení, Basum, pod Severní Boubínskou cestou, cca 1150 až 1288 m.n.m.): převážně mezernaté smrčiny se stromy různě hlubokých korun. V kompaktních skupinách tvoří jednu etáž 20-30m s výjimečným výskytem nadrostlých smrků do 40 m, v rozvolněných porostech jsou skupiny zmlazení smrku do výšky až 10 m. Rozvoj podrostu je vázán na proředění porostu, kde se jeví vitálnější než v hlubokém zastínění nebo na kalamitních holinách.
- Kulturní smrčiny (cca 1100 až 1200 m.n.m.): převážně stejnověké smrčiny tvořící v podstatě jen jednu etáž převážně ve věku 130+. Místy diferencované se zmlazením až nárosty SM, BK, KL, JD, pomístně realizovány podsadby. Rozvoj podrostu je vázán na proředění porostu, kde se jeví vitálnější než v hlubokém zastínění nebo na kalamitních holinách.

Plán péče o NPR v těchto porostech umožňuje úmyslné těžby - jednotlivým nebo zdravotním výběrem uvolnění skupin přirozeného zmlazení a umožnění přirozené obnovy prosvětlením kolem semenných stromů. Rámcové směrnice péče o les obecně navrhují zásahy výběrného charakteru s cílem uvolnění podrostu při zajištění jeho odrůstání ve stínu či polostínu s tím, že připouští částečné vyklízení hmoty. Plán péče o CHKO obecně doporučuje ponechání cca 100 ks stromů na dožití z důvodu zachování druhové biodiverzity a kontinuity vývoje lesa. Soubor doporučených opatření pro EVL Šumava (Dále jen „SDO“) stanovuje, že ve všech dotčených evropských stanovištích (květnatá a acidofilní bučina, acidofilní smrčina) je umožněno provádět kácení a asanaci aktivních kůrovcových stromů a dodržovat přitom technologickou kázeň s cílem maximálního efektu asanace. U porostů ponechaných přirozenému vývoji se neprovádí. A dále je u obnovních těžeb doporučeno část dřevní hmoty ponechávat v porostu k fyzickému dožití a zetlení

(v I. zónách CHKO ponechávat 1/3 zásoby v podobě nedotěžených porostních zbytků, doupných stromů, přestárlých či výjimečných stromů, příměsí apod.). Souše netěžit.
Metodický pokyn MŽP stanovuje objemy ponechané hmoty k zetlení podle cíle ochrany ZCHÚ. Cílem ochrany NPR v těchto porostech je postupné přiblížení se přirozené druhové, věkové a prostorové skladbě a vhodným managementem podporovat přírodní procesy s dlouhodobým cílem ponechání samovolnému vývoji.
Doporučený management podle metodického pokynu pro přirozené bučiny s významným zastoupením buku: zpravidla se ponechává veškeré odumřelé dřevo. Cílový objem tlejícího dřeva je zde nastaven na 120 – 240 m^3/ha.
Doporučený management pro přirozené horské smrčiny s významným zastoupením smrku: při kontinuálním vývoji lze očekávat přirozený podíl tlejícího dřeva v rozmezí 140 – 330 m^3/ha. Při totálních rozpadech porostů objem tlejícího dřeva odpovídá aktuální zásobě jejich dendromasy.
V těchto porostech, které byly do roku 1958 součástí ochranného pásma rezervace, bylo do této doby ponecháváno pouze minimální množství dřevní hmoty (maximálně jednotky až desítky m^3/ha) a proto je bezpodmínečně nutné při hrozícím velkoplošném rozpadu ponechat najednou větší množství dřeva na místě k zetlení, z důvodů zajištění zachování nebo nastartování přirozených procesů (viz odůvodnění výše), jinak by v ekosystémech v příštích letech hrozil jeho deficit, což by způsobilo významné narušení jejich kontinuálního vývoje, ohrozilo existenci na tlející dřevo vázaných organismů, zhoršení stavu půd (pH, obsah bazických kationtů apod.). A dále i negativně ovlivnilo přirozenou obnovu porostů.
Do těchto porostů v poslední době výrazně rychle expanduje buk i javor a je velmi pravděpodobné, že v kontextu globální změny klimatu dojde ke změně jejich dřevinné skladby do podoby smíšených porostů s významným podílem buku. Šetrnou asanací s ponecháním minimálně poloviny hmoty na místě k zetlení bude vznikat dostatek případů vývratové dynamiky, dlouho stojících pahýlů a dalších typů a forem tlejícího dřeva, včetně shluků, které budou přirozeně chránit buk a javor před okusem zvěří (viz stanovisko doc. Ing. Tomáše Vršky, Dr.). Správa tedy stanovila jako minimální množství ponechané hmoty v porostech 100 stojících stromů nebo souší na hektar a zároveň minimálně polovinu zásoby porostů, tj. cca 200-300 m^3/ha, což vychází z plánu péče o NPR a z doporučených limitů pro přirozené porosty v metodickém pokynu MŽP. V těchto porostech je podle názoru Správy zároveň v dostatečné míře umožněno provádět obranné zásahy proti kůrovci. V případě, že Lesy ČR ponechají v porostech veškerou dřevní hmotu tak, jak připouštějí ve vyjádření do protokolu z ústního jednání ze dne 25.5.2020, tím lépe.
Stanovení průměru stromů minimálně 25 cm ve výšce 1,30 metru nad zemí, a že prioritně budou v porostech ponechávány stojící stromy největších dimenzí, vychází z metodického pokynu MŽP. A dále pro rozměry ponechaného dřeva obecně platí, že z hlediska biodiverzity jsou významné především kmeny velkých dimenzí, které byly již za života stromu kolonizovány dřevními houbami, resp. dřevním hmyzem. Zvýšená diverzita hub se projevuje u kmenů s tloušťkou nad 20 cm, v pokročilých stupních dekompozice nad 30 cm, doupné stromy ponechané na dožití by měly být tlusté minimálně 25 až 30 cm, ideálně nad 40 cm. Rozhodnutí neumožňuje nevratně poškozovat půdní povrch a měnit vodní režim. Správa proto do výroku stanovila podmínku, že v případě, kdy by daná činnost mohla toto způsobit, nelze ji realizovat. Kromě výčtu konkrétních příkladů uvedených přímo ve výroku se může dále jednat např. o asanaci větších objemů hmoty po větrné disturbanci v řádu desítek až stovek m^3 hmoty apod.

Porosty (78 ha) vyjmenované ve výroku II. odst. 3) přímo navazují na původní prales, prolínají se s fragmenty pralesovitých zbytků porostů a jejich převážná část je tvořena vodou ovlivněnými lesními typy (cca 30%) a svažitým terénem (cca 80%), často bez přístupu pro bezeškodné vyklizení dřevní hmoty. Podle typologické mapy jsou na území NPR vodou ovlivněná stanoviště 6V, 7V, 8V, 7G, 8G. Tyto porosty jsou již z části rozvolněné (orkán Kyrill, Ema, Herwart a další menší větrné disturbance) s výskytem přirozeného zmlazení (SM, BK, JD, KL, JR) různého stáří. Na vodou ovlivněných stanovištích se vyskytují zvláště chráněné druhy rostlin: bradáček srdčitý

(*Listera cordata*), žebrovice různolistá (*Blechnum spicant*), pleška stopkatá (*Calycocorsus stipitatus*), mléčivec alpský (*Cicerbita alpina*), kamzičník rakouský (Doronicum austriacum), vrbovka ptačincolistá (*Epilobium alsinifolium*).
Správa proto po posouzení těchto okolností nepovolila další vyklízení hmoty z těchto porostů z následujících důvodů:
- zabránění poškození či nevratným změnám půdního povrchu nebo vodního režimu těchto lokalit. Tyto porosty přímo navazují na bezzásahovou část původního pralesa, kde došlo ke kůrovcové gradaci. Objemy asanačních těžeb v loňském roce se již pohybovaly v této části NPR v řádech tisíců m^3. Gradace kůrovce se tedy přesouvá do těchto porostů a s vysokou pravděpodobností zde budou asanační zásahy pokračovat, což generuje nebezpečí poškozování,
- zabránění poškozování jedinců a biotopů výše uvedených zvláště chráněných druhů rostlin,
- zabránění nadměrného poškození přirozeného zmlazení a tím následné přirozené obnovy, ke kterému dochází při vyklizování větších objemů dříví,
- vyklizování další hmoty by také zásadně ohrozilo či znemožnilo rozšiřování druhů saproxylických organismů původního pralesa do okolí, což je smyslem ochrany NPR a jedním z cílů ochrany přírody atd. (viz odůvodnění tlející dřevo a str. 13 - 14).

K bodu 5) výrokové části rozhodnutí:
Správa zastává názor, že kácením aktivních kůrovcových stromů v blízkosti vyznačených turistických tras a provozní lesní cestní sítě (desítky km) tak, jak je uvedeno ve výroku z důvodu veřejného zájmu na bezpečnosti, ochraně zdraví a životů osob, nedojde k významnému negativnímu vlivu na předměty ochrany NPR. Jedná se o přírodě blízké a kulturní smrkové porosty, kde podmínky ve výroku umožňují částečné kácení aktivních kůrovcových stromů. Vzdálenost na průměrnou výšku stromů od turistické trasy nebo užívané lesní cestní sítě Správa stanovila proto, že drtivá většina stromů tuto výšku nepřesahuje. V případě, že by bylo použito maximální výšky stromů, došlo by k výraznému možnému zvětšení plochy bez stromového patra v řádech desítek hektarů na celém území NPR. V případě nestanovení této možnosti pokácení vzhledem k vysoké nebezpečnosti stojících souší a jejich potenciálnímu velkému počtu, by po velmi krátké době, v řádech let, byl vlastník stejně nucen provádět jejich kácení z důvodu bezprostředního ohrožení veřejného zájmu na bezpečnosti, ochraně zdraví a životů osob, což plán péče o NPR v těchto porostech umožňuje (viz kapitola 3.1.2 v plánu péče o NPR a Protokol o vypořádání připomínek a schválení plánu péče o NPR č.j. 56177/ENV/14, který je přílohou plánu péče). Bylo by velmi neúčelné a neefektivní, jak z pohledu ochrany přírody (asanované stojící souše by byly po několika letech káceny, takže efekt jejich přirozeného rozpadu pro organismy by byl velmi krátkodobý), tak i z ekonomického hlediska, vynakládat teď velké finanční prostředky na loupání nastojato a za několik let ještě další prostředky na kácení souší, za vysokého rizika bezpečnosti práce ve vztahu k přínosu pro ekosystémy.
Správa nepovolila kácení aktivních kůrovcových stromů v blízkosti vyznačených turistických tras a provozní lesní cestní sítě v původním pralese, pralesovitých zbytcích porostů a ve vrcholové přirozené smrčině (výrok I. a II. odst. 1), protože by tím došlo za stávající kůrovcové situace k těžbám smrků na ploše v řádech desítek procent výměry těchto nejcennějších území, což Správa považuje za významný negativní vliv na tyto ekosystémy. Správa popsala detailně důvody ohledně kácení v odůvodnění těchto dvou výroků. K tomuto Správa dále uvádí, že podle § 19 odst. 1) a 2) lesního zákona má každý právo vstupovat do lesa na vlastní nebezpečí... a při vstupu do lesa podle odstavce 1) je každý povinen přizpůsobit své jednání stavu přírodního prostředí v lese a zvýšenému nebezpečí, které je se vstupem do lesa spojeno, a dbát své osobní bezpečnosti nebo bezpečnosti osob svěřených. Uvedená povinnost platí i při pohybu na účelových komunikacích v lese, vyznačených stezkách, pěšinách a trasách, odpočinkových místech a tábořištích. Dále všechny turistické trasy, které procházejí bezzásahovým územím, jsou označeny informačními cedulemi o vstupu na vlastní nebezpečí a možnosti pádu stromů – kapitola 3.5 v plánu péče o NPR. Je tedy na každém návštěvníkovi, se dobrovolně rozhodnout, zda toto riziko

podstoupí. Smyslem vyhlášení NPR a dlouhodobým cílem ochrany přírody je přirozený (samovolný) vývoj všech ekosystémů lesa a jednoznačně zde převažuje veřejný zájem ochrany přírody.

K bodu 6) výrokové části rozhodnutí:

Podle Metodického doporučení MŽP lze na území NPR použít pouze šetrnou asanaci tj. loupání nastojato, loupání bez odvětvení a krácení, drážkování. Správa ve výroku rozhodnutí umožnila pouze tyto způsoby asanace, protože je bezpodmínečně nutné, aby asanovaná hmota zůstala alespoň částečně v kůře pro zajištění dostatečných podmínek pro existenci některých druhů organismů (mechy, houby, hmyz) a také z důvodu minimálně zachování stavu člověkem ovlivněných ekosystémů smrkových bučin, acidofilních a kulturních smrčin – aby byla zajištěna kontinuita, přežití a nové osídlení druhy původních porostů, které jsou předměty ochrany NPR.

Metoda drážkování kmenů zabraňuje šíření kůrovce, ale bez výrazného vlivu na charakteristickou xylobiontní faunu (Thorn et al. 2018). Podle Jonas Hagge et al. (2018) „…zachovává biodiverzitu na přirozené úrovni oproti klasickému loupání, kdy biodiverzita klesá o 54 %. Efektivita drážkování je stejná jako ostatní způsoby asanace. Náklady se pohybují o cca 20 % méně než náklady na klasické loupání…“.

Metoda loupání bez odvětvení a krácení je také šetrnější, s kmeny se nemanipuluje, zůstávají ve větvích a částečně i v kůře, protože bez odvětvení a krácení nelze většinou fyzicky oloupat celý kmen.

Metoda loupání nastojato je v podstatě nejšetrnější metodou z hlediska ochrany přírody, protože nedochází k těžbě a následné manipulaci s dřevní hmotou (riziko poškození půdního povrchu, vodního režimu, přirozeného zmlazení atd.). Zároveň je v porostu zachováno v maximální možné míře mikroklima (odůvodnění viz výše), v podstatě na stejné úrovni jako při plošných rozpadech horských smrčin, což je pro ekosystémy horských smrčin přirozené.

K bodu 7) výrokové části rozhodnutí:

Cílem ochrany PO je zachování a obnova ekosystémů významných pro uvedené druhy ptáků v jejich přirozeném areálu rozšíření a zajištění podmínek pro zachování populací těchto druhů ve stavu příznivém z hlediska ochrany.

Tetřev hlušec: aktuální průzkumy upřesňují využití otevřených prostor a omezují ho zejména na plochy vzniklé v důsledku větrné smršti a kůrovcové gradace. Plochy odumřelého lesa jsou tetřevem nadále využívány. Důležitá je přítomnost prostorově malých struktur, jako jsou kořenové vývraty, tlející dřevo, smrkové zmlazení a malé skupinky mladých smrků jako útočiště (Teuscher et al 2011). Negativní vliv rušení na tetřeva hlušce byl prokázán v řadě odborných studií. Výzkum stresových hormonů tetřevů potvrdil jejich významný nárůst v blízkosti ploch s rušením (Thiel et al. 2007, 2008). Výsledky souhrnné studie zabývající se vlivem rušení hodnotí jako závažnější problém nepravidelné nárazové rušení než rušení pravidelně se opakující (Marshall 2005). Naproti tomu Rösner et al. (2013) považují jednorázové rušení lesnickými pracemi za méně závažné než trvalé a špatně v čase prediktabilní rušení turismem. Vliv lesnických aktivit na míru predace hnízd tetřevů v Bavorském lese, tedy v prostředí do značné míry podobném Šumavě zjistili Siebold et al. (2013). Limity z hlediska rušení: nemělo by docházet k žádnému rušení, a to přinejmenším v období toku, hnízdění a zimování (viz posouzení EIA).

Hlavními hnízdními a potravními teritorii pro druhy, které jsou předměty ochrany PO a i ostatní zvláště chráněné druhy ptáků (viz výše) je původní prales, pralesovité zbytky porostů a vrcholová horská smrčina z důvodu zachovalosti ekosystémů a dostatečného množství souší s dutinami k hnízdění. Správa i z tohoto důvodu rozšířila bezzásahovou část NPR (viz výrok I.) a dále zpřísnila podmínky původního rozhodnutí pro oblast vrcholu Boubína (viz výrok II. odst. 1 a 2) tak, aby mohla vyloučit závažné a nevratné poškozování biotopů druhů a dále jejich soustavné nebo dlouhodobé vyrušování podle § 45g a 45h ZOPK ve vztahu k současné kůrovcové gradaci a nárůstu asanačních těžeb. Dále je na území NPR bezpodmínečně nutné vyloučit rušení těchto

jedinců asanačními pracemi v době jejich hnízdění. Proto Správa stanovila termín až po 15. červnu. Asanačními pracemi v době hnízdění a vyvádění mláďat by došlo s vysokou pravděpodobností k jejich významnému rušení. Byli by nuceni opustit svá hnízda se snůškou a tím by došlo k ohrožení celého reprodukčního cyklu vyvádění mláďat. Riziko likvidace hnízda sice nelze vyloučit, omezení doby asanací na období po 15. 6. však toto riziko výrazně snižuje. Stejně tak rušení mezi 10.00 a 17.00 hodinou by nemělo způsobit trvalé opuštění dotčené lokality. Termín prací do 15. listopadu zase vychází z nutnosti zajistit dostatečný klid pro jejich zimování. Posouzení EIA ve variantě 5 výjimečně připouští dobu pro začátek redukovaných těžebních prací v jeho biotopu právě nejdříve od 15. června a maximálně do 15. listopadu. Tato podmínka splňuje zároveň i nároky všech ostatních vyskytujících se druhů. Časový limit od 10.00 do 17.00 hod zajišťuje všem ptačím druhům klidný prostor pro sběr potravy a tetřevovi také bezpečné zahřadování. Omezení v případě nálezu hnízda tetřeva hlušce taktéž vychází z posouzení EIA a předpokládáme, že je i v zájmu Lesů ČR, aby nedošlo k narušení případné reprodukce tetřeva hlušce, když se sami o obnovení jeho populace na Boubíně již téměř 30 let snaží (odchovna Lesů ČR v Mlynářovicích). Managementové doporučení ohledně nekácení doupných stromů je zajištěno jednak rozšířením bezzásahového území a dále podmínkami ve výroku II. V oblasti vrcholu v podstatě již k žádným větším těžbám ani nedojde vzhledem ke stávající rozvolněnosti porostů, a na ostatním území kulturních smrčin budou prioritně v porostech ponechávány stojící stromy největších dimenzí (které ptáci preferují k tvorbě hnízdních dutin) v celkovém množství minimálně 100 ks/ha.
Správa by v případě povolení možnosti provádění asanačních prací za současné kůrovcové gradace mimo tuto dobu a čas ani nemohla podle § 45g a 45h vyloučit významný negativní vliv takovéto činnosti na předměty ochrany PO Šumava a dále by takováto činnost vyžadovala povolení výjimky ze základních ochranných podmínek podle § 56 ZOPK.

K bodu 8) výrokové části rozhodnutí:
Správa stanovila Lesům ČR tuto povinnost informování o objemech ponechané či vyklizované hmoty a způsobu asanace z důvodu možnosti kontroly dodržování podmínek rozhodnutí a pro průběžné vyhodnocování těchto činností ve vztahu k předmětům ochrany NPR (např. ve vztahu k výskytu zvláště chráněných druhů) nebo vlivu na přirozenou obnovu apod.

K bodu 9) a 10) výrokové části rozhodnutí:
Tyto podmínky platné pro další MZCHÚ zůstaly nezměněny. Tyto porosty v MZCHÚ nebyly předmětem tohoto správního řízení.

Správa ve výroku III. vyloučila odkladný účinek z důvodu, že to naléhavě vyžaduje veřejný zájem na ochraně přírody a krajiny, konkrétně na ochraně předmětů ochrany NPR. Vzhledem k pokračování období sucha, oteplování a očekávanému rojení kůrovce v nejbližších týdnech, by v případě pokračování výkonu původního rozhodnutí mohlo docházet k zásadní redukci porostů a dalšímu vytváření nových pasek či pokračování rozšiřování stávajících pasek a holin s kompletním odstraněním hlavní etáže stromů, jako k tomu došlo v loňském roce např. v porostech 209C12 (1144 m^3 hmoty vyklizeno, plocha zásahu cca 2,5 ha, zásoba dle HK 529m^3/ha), 201C12 (323 m^3 hmoty pokáceno – z toho 281 vyklizeno, 2 plochy zásahu cca 0,4 ha + 0,1 ha, zásoba dle HK 594m^3/ha), 203C13a (496 m^3 hmoty vyklizeno, 2 plochy zásahu cca 0,4 + 0,2 ha, zásoba dle HK 700m^3/ha), (viz data z LHE a ortofotomapa ze září 2019).

Termín platnosti výjimky tj. do konce roku 2024 zůstává zachován jako v původním rozhodnutí z důvodů konce platnosti plánu péče o NPR a také Lesního hospodářského plánu pro LHC Vimperk na období 1.1.2015 – 31.12.2024.

Vyjádření účastníka řízení – Hnutí DUHA, Friends of the Earth Czech republic (dále jen „Hnutí DUHA“):

Hnutí DUHA ve svém vyjádření požaduje, aby se Správa vypořádala v plném rozsahu s námitkami, které uvedlo v odvolání proti rozhodnutí Správy č.j. NPS 08747/2019/14-NPS 11278/2019 ze dne 14.11.2019 a dále i s námitkami v jeho druhém doplnění odvolání ze dne 28.3.2020.

Hnutí DUHA v odvolání konstatuje, že výjimku nelze udělit, a že povolená ochrana lesa před šířením kůrovce v podobě zásahů s negativními dopady na dochované přírodní prostředí a jeho hodnoty v nejpřísněji chráněném MZCHÚ nelze vnímat jako převažující veřejný zájem, který by významně neovlivňoval zachování stavu předmětu ochrany. Dále že cestou k zabránění šíření kůrovců jsou právě znatelné škody na lesním ekosystému ve formě poškození půdy, odvozu části mrtvého a tlejícího dřeva, které je zásobárnou živin či stabilizátorem vodního režimu v území, poškození biodiverzity a podrostu či znatelné změny mikroklimatu po zásahu. Zabránění šíření kůrovce proto ve skutečnosti přináší znatelné oslabení budoucího lesního porostu, který na dotčeném území bude růst, a znatelné narušení kontinuity vývoje cenných pralesovitých a přírodě blízkých porostů, což je v NPR jedním z předmětů ochrany.

Správa k tomuto sděluje, že právě vzhledem ke stavu jednotlivých ekosystémů v NPR nastavila jednotlivé podmínky výroku rozhodnutí tak, aby nedošlo k významným negativním vlivům na předměty ochrany NPR a narušení kontinuity jejich vývoje viz text výše a odůvodnění rozhodnutí. Dále Hnutí DUHA obecně konstatuje, že ke škodám na lesním ekosystému dojde, ale nijak blíže neuvádí, z čeho přitom vychází jeho tvrzení. Správa se domnívá, že dostatečně popsala cennost jednotlivých ekosystémů a specifikovala konkrétní podmínky jejich ochrany včetně odůvodnění případných zásahů.

Hnutí DUHA dále uvádí, že intenzivní asanační zásahy (které budou moci nabývat podobu holin a značně proředěných porostů) na významné části NPR se však s cílem ochrany přírody jen stěží potkávají (pouze se mu vzdáleně uměle snaží přiblížit ponecháním části stromů stojících a odkorněných, ponecháním části ležící dřevní hmoty na místě k zetlení apod.). Správa nesouhlasí s Hnutím DUHA, že ponecháním minimálně 100 stojících stromů o průměru kmene minimálně 25 cm ve výšce 1,3 metru nad zemí vznikne holina. Podotýká, že v porostech jsou i další druhy dřevin či smrky, které nedosahují tohoto rozměru, včetně zmlazení v řádech tisíců jedinců/ha, které nebudou asanací dotčeny (viz data z biomonitoringu Správy). Zároveň bude v porostech ponecháno cca 200-300m^3 hmoty k zetlení (zásoby porostů se pohybují převážně cca 400-600 m^3/ha), <u>což zajistí kontinuitu vývoje lesa v kulturních člověkem ovlivněných smrčinách</u>. Takto proředěné porosty jsou často i přirozeným důsledkem disturbancí (vítr, kůrovec) a v kulturních smrčinách, kde Správa zásahy připouští, nepovedou ke zhoršení jejich stavu a jsou v souladu se schváleným plánem péče o NPR, metodickým pokynem a doporučením MŽP i ZOPK viz odůvodnění rozhodnutí. Objem celkové ponechané hmoty v těchto porostech je podle odborného názoru Správy dostačující pro následný vývoj lesního ekosystému, protože vychází z limitů pro přirozené a přírodě blízké porosty.

Správa ve výroku rozhodnutí vyloučila provádění asanací kromě původního pralesa i ve všech pralesovitých zbytcích porostů (rozšíření bezzásahového území o 55 ha) a dále ve všech porostech ve stáří 170+ připouští pouze asanace loupáním nastojato nebo pokácení malých kotlíků v plně zapojených porostech (celkem 75 ha) - většina porostů (fialová zóna) v oblasti vrcholu je však již proředěna disturbancemi z minulosti a následnými asanačními těžbami tak, že na většině území bude možné asanovat pouze nastojato. Na ostatním území NPR (cca 470 ha) v člověkem pozměněných porostech připouští možnost provádění asanace aktivních kůrovcových stromů za určitých podmínek. Jednotlivé zásahy jsou navrženy tak, aby nedošlo k významným negativním vlivům na ekosystémy v závislosti na jejich dochovaném stavu ve vztahu k chráněným rostlinným a živočišným druhům.

Hnutí DUHA uvádí, že je potřeba hledat mezi veřejnými zájmy vhodný kompromis, který co nejméně uškodí zájmům ochrany přírody. Navrhuje jako přijatelné řešení vymezit vnitřní 300

metrů široké nárazníkové pásmo podél hranice NPR, kde se bude proti kůrovci šetrně zasahovat. Připouští v tomto pásmu diferencovaně v závislosti na přírodní hodnotě porostů vhodně uplatňovat loupání nastojato, drážkování, dále kácení malých skupin stromů (tzv. kotlíků) s odstupem na výšku porostu s ponecháním hmoty na místě.
Správa k tomuto návrhu Hnutí DUHA sděluje, že v případě vytvoření 300 metrů širokého vnitřního pásma v NPR s možností šetrné asanace by došlo k významnému negativnímu ovlivnění nejcennějších částí NPR (buffer 300 metrů překrývá 16% bezzásahového území, 74% červené zóny, 37% fialové zóny a 37% modré zóny). Celkově by bylo možno provádět asanace kůrovce téměř na polovině území NPR. Podle názoru Správy by však touto variantou došlo s velmi vysokou pravděpodobností v kulturních smrčinách ve středové části k významnému namnožení kůrovce (vzhledem k současné gradaci) a vytvoření velkého kůrovcového zdroje o rozloze cca 250 ha (při průměrné zásobě cca 500 m^3 SM/ha je to cca 125.000 m^3), který by podle názoru Správy bezprostředně přímo ohrozil okolní hospodářské lesy, a navržené nárazníkové pásmo by nestačilo na tlumení takovéhoto množství aktivní kůrovcové hmoty a mohlo by způsobit velmi rychlý rozpad celé vrcholové klimaxové smrčiny. V původním pralese, pralesovitých zbytcích, klimaxových a horských smrčinách v celé oblasti vrcholu, i ve smrčinách mezi pralesovitými zbytky porostů v celé centrální části (modrá zóna) a všech vodou ovlivněných stanovištích a všude tam, kde nelze hmotu bezeškodně vyklidit, zůstane veškerá hmota v porostech k zetlení, což představuje cca polovinu území NPR.
Správa návrh Hnutí DUHA vyhodnotila jako variantu s významně větším negativním vlivem na předměty ochrany NPR a také předměty ochrany CHKO Šumava, EVL a PO Šumava s vysokou mírou pravděpodobnosti rizika kůrovcové gradace vůči okolním hospodářským lesům. Hrozily by velmi výrazné zásahy a destabilizace okolních lesních porostů asanačními pracemi na stovkách hektarů ve II. a III. zóně CHKO Šumava, ve kterých probíhá úspěšně již řadu let postupná přeměna na druhově a věkově strukturované porosty, což je zásadní nejen pro zachování stavu ekosystémů, ale i pro zachování hnízdních a potravních teritorií zvláště chráněných druhů ptáků i ostatních druhů organismů. Celá oblast Boubína je jeden z nejcennějších komplexů přírodě blízkých lesů na území CHKO Šumava, ale i v rámci Šumavy vůbec. Je součástí EVL a PO Šumava s výskytem desítek zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů. I z těchto důvodů plán péče o NPR umožňuje provádění obranných zásahů v kulturních smrčinách obklopujících prales a pralesovité zbytky porostů.
Správa podotýká, že toto rozhodnutí řeší aktuální situaci v NPR a v případě, že kůrovcová gradace bude pokračovat a populační hustota kůrovců vně NPR dosáhne kalamitního stavu a okolní porosty začnou ovlivňovat stav NPR více než situace uvnitř, pak šetrná asanace přestane mít smysl a Správa přistoupí k ukončení veškerých asanačních prací (viz pokyn MŽP - Postup proti kůrovcům…). ZOPK podle § 84 odst. 1 umožňuje z vlastního podnětu po provedeném správním řízení jím vydané rozhodnutí změnit, popřípadě zrušit, dojde-li ke změně skutečností rozhodných pro vydání rozhodnutí nebo vyžadují-li to zájmy přírody a krajiny chráněné tímto zákonem.

K druhému doplnění odvolání Hnutí DUHA:
Hnutí Duha upozorňuje, že je třeba udělit také výjimku ze zákazů u zvláště chráněných druhů a zmiňuje hlavně tetřeva hlušce s tím, že ostatní druhy samostatně nekomentuje, protože schopnost chránit jeho indikuje i schopnost chránit ostatní. Rozporuje zásahy v kulturních smrčinách na velké části území NPR s tím, že budou směřovat ke zmenšení životního prostoru atd. Dále, že Správa neprovedla posouzení záměru podle 45h a 45i.
K tomu Správa sděluje:
I. a II.
- metapopulace tetřeva hlušce čítající několik jedinců (přesný počet nelze určit, protože je každoročně vysazováno cca 20-30 ks nových juvenilů), je v oblasti Boubína vytvořena a udržována každoročním umělým výsadkem z odchovny Lesů ČR v Mlynářovicích. Ptáci, kteří zde hnízdí, jsou tedy s velmi vysokou pravděpodobností jedinci z umělého odchovu, jehož cílem je

vytvořit a udržet izolovanou populaci tohoto druhu v oblasti Boubína. Nejedná se tedy o přirozenou metapopulaci,
- navržené zásahy v NPR nemohou ohrozit populaci tetřeva v PO Šumava, neboť tato metapopulace je okrajová a dosahuje max. cca 2% celkové populace tetřeva hlušce v PO (odhad této lokální populace je max. 5 - 15 jedinců, odhad celkové populace na Šumavě je 605 jedinců viz „Zhodnocení stavu a soubor společných strategických doporučení pro zlepšení, nebo udržení početnosti tetřevovitých - vyhodnocení monitoringu tetřeva hlušce, jeřábka lesního a tetřívka obecného v rámci projektu č. 99“ - Program přeshraniční spolupráce Česká republika - Svobodný stát Bavorsko Cíl EÚS 2014 - 2020). Podle názoru Správy není ani jisté, zda je vůbec stabilní (vysoké rušení turistickou návštěvností). V případě ukončení každoročního vypouštění nových jedinců by s velmi vysokou pravděpodobností došlo k jejímu zániku. Zásahy, které jsou v rozhodnutí popsány, korespondují s posouzením EIA s variantou 1 doporučenou Závěrem zjišťovacího řízení MŽP 7.11.2018 (MZP/2018/710/3452) a to tím, že: oblast NPR není součástí jádrového území NP Šumava, v PO leží z biotopů vhodných pro existenci tetřeva hlušce jen vrchol Boubína a část hřbetu Pažení (horské smrkové lesy), za poškozující zásahy se považuje "vytváření holosečí se vznikem rozsáhlých pasek a odumření keříčkové vegetace, narušení věkové a prostorové struktury lesa a vznik homogenních a hustých porostů, výstavba lesních cest" ..nic z toho by se za předpokladu dodržení podmínek rozhodnutí nemělo stát.
Ohledně námitky o nutnosti vytvořit kompaktní jádrové území rezervace bez zásahu a maximálně tak zachovat celistvý vhodný biotop pro tetřeva Správa uvádí, že takto navržená bezzásahová centrální část NPR by však pro tetřeva hlušce byla nevyhovující, protože by se veškeré těžby přesunuly právě do jeho hlavního biotopu výskytu tj. vrcholová část Boubína a Pažení. Posouzením vlivů podle 45g a 45h ZOPK se Správa zabývala, viz odůvodnění výše a na str. 29.
Správa zastává názor, že za předpokladu dodržení všech podmínek rozhodnutí nedojde k významně většímu rušení než je v daném území běžné. Na území NPR je poměrně hustá síť turistických tras a cest, které jsou celoročně využívány. Návštěvnost Boubína se pohybuje okolo 50.000 osob za rok. Dále zde probíhá lesnická činnost a s tím související pohyb lesního personálu a dodavatelských firem apod. Jedná se tedy o celoroční významné rušení, na které jsou již ptačí druhy zvyklé. Druhy ptáků, které jsou předměty ochrany NPR, mají svá hlavní hnízdní teritoria v původním pralese, pralesovitých zbytcích porostů a v horské vrcholové smrčině. Správa proto rozšířila bezzásahové území a zpřísnila podmínky pro oblast vrcholu. Zvláště chráněné druhy rostlin se vykytují buď v bezzásahovém území anebo na vodou ovlivněných stanovištích v „modré zóně“, viz odůvodnění výroku II. odst. 3. Správa tedy neshledala důvody pro nutnost udělení výjimky podle § 56 ZOPK.
III.
K textu o neefektivnosti malých segmentů pralesovitých zbytků Správa sděluje, že právě proto rozšířila území bez možnosti vyklízení veškeré dřevní hmoty o všechny člověkem ovlivněné smrkové porosty, které navazují na původní prales a prolínají se s pralesovitými zbytky porostů. A dále rozšířením bezzásahovosti ve všech pralesovitých reliktech zajistila ochranu všech nejcennějších druhů organismů, jak vyplývá i ze závěrů mykologického průzkumu viz odůvodnění výše. Správa nesouhlasí s tvrzením Hnutí DUHA, že bude kontinuita lesa dramaticky přerušena. Ohledně požadavku na doplnění míry zastoupení ohrožených druhů hub v oblasti vrcholu (1 druh holubinka rašelinná), ale i u dalších částí NPR Správa sděluje, že plně zohlednila veškeré cenné lokality s výskytem zákonem chráněných druhů hub (8 druhů), ale i ohrožených druhů uvedených v Červeném seznamu hub ČR (93 druhů) vyplývající z mykologického průzkumu nejcennějších částí NPR a je v souladu s jeho závěry na rozšíření bezzásahového území o všechny pralesovité zbytky porostů a zastavení kácení a vyklízení hmoty v oblasti vrcholu Boubína.
IV.
Hnutí DUHA dále uvádí, že považuje za nerealizovatelné, aby při vyklízení dřevní hmoty dle výroku II. odst. 4 nedocházelo ke škodám. Správa k tomu sděluje, že v této podmínce je jasně definováno, že v případě, že by při šetrné asanaci či transportu dřevní hmoty mohlo dojít

k nevratnému poškození půdního povrchu (s tím je spojené i významné poškození přirozeného zmlazení a následné přirozené obnovy) či změně vodního režimu, nelze danou činnost realizovat. V těchto případech je možné aktivní kůrovcovou hmotu asanovat pouze loupáním nastojato nebo asanovanou hmotu nevyklízet a ponechat ji v porostech k zetlení. Konstatování, že nutně dojde k masivnímu vyklizování dřevní hmoty a k významným negativním vlivům na lesní biotopy Správa považuje za neopodstatněné tvrzení i vzhledem k tomu, že při ústním jednání ze dne 25.5.2020 zástupci LČR sami uvedli do protokolu, že je pro ně prioritou omezení šíření kůrovce a ne vyklizování hmoty.
V.
Hnutí Duha upozorňuje, že silné kácení v území dle výroku II. odst. 4 by kromě přímého poškození rezervace, jejích biotopů a ohrožených druhů by vysoce pravděpodobně ohrozilo lesy následnými polomy.
Správa nesouhlasí s tvrzením, že dojde k poškození rezervace. Zásahy jsou nastavené právě tak, aby k poškození a významným negativním vlivům nedošlo. Ohledně ohrožení následnými polomy konstatujeme, že samozřejmě rozvolňováním porostů se zvyšuje toto riziko. Správa to při rozhodování pečlivě zvažovala. V oblasti vrcholu Boubína a Pažení se od orkánu Kyrill (2007) významně rozšiřují holiny, které tehdy vznikly a zároveň se vytvářejí nové a také dochází k rozvolňování porostů z důvodů opakujících se větrných téměř každoročních větších či menších disturbancí (viz data o těžbách v LHE a ortofotomapa ze září 2019). Dvě největší holiny v oblasti Pažení mají rozlohu cca 12 a 14 ha obě jsou vzdálené od bezzásahového území již pouze cca 200 metrů. Při orkánu Herwart došlo k jejich rozšíření právě směrem k pralesu. V oblasti vrcholu je holina o velikosti cca 4 ha, v oblasti Srnního vrchu je několik pasek o velikosti cca 0,5 až 1 ha. Zároveň je zde poměrně velká část porostů výrazně rozvolněná buď z polomů, nebo z následných asanačních těžeb. Tím, že Správa umožňuje v porostech ve výroku II. odst. 4, částečné kácení stromů, nedojde k žádnému novému či zásadnímu otevření porostních stěn ve vrcholové části NPR, protože právě naopak tyto děje postupují z vrcholové části dolů do údolí směrem k pralesu a jsou podle názoru Správy již nezastavitelné (pokud se budou opakovat větrné disturbance). Provádění asanací podle podmínek výroku, Správa považuje ve vztahu k zachovalosti a biologické hodnotě těchto člověkem ovlivněných porostů za činnost bez významného negativního vlivu na předměty ochrany NPR.
Vlivy dokumentované doloženou literaturou Hnutí DUHA (v příloze druhého doplnění odvolání) právě díky změně původního rozhodnutí nemohou nastat. Rozhodnutí garantuje zachování struktury starých porostů, a to i v případě, že by odumřely gradací kůrovce, dále zachování struktury ostatních porostů tak, aby nevznikl souvislý zcela odlesněný prostor (100 stromů/ha) a ponechání přiměřeného množství biomasy k zetlení (zajištění kontinuity dřevožijných organizmů).

<u>Vyjádření účastníka řízení – Lesů ČR, s.p.</u>

1) K návrhu na zastavení řízení podle § 66 odst. 1 písm. e) správního řádu Správa sděluje:
Zastavení řízení podle § 66 odst. 1 písm. e) správního řádu se týká řízení o žádosti. Správa však vede řízení z moci úřední. Dále LČR uvádějí § 48 odst. 1 správního řádu, tj. zahájení řízení u některého správního orgánu brání tomu, aby <u>o téže věci z téhož důvodu</u> bylo zahájeno řízení u jiného správního orgánu s odkazem na Rozsudek NSS sp. zn. 4 As 16/2013 ze dne 16.5.2013, v němž je uvedeno, že překážku je nutno vykládat i tak, že zahájení řízení brání i řízení zahájené dříve u téhož správního orgánu. Správa však zahájila řízení <u>z vlastního podnětu o jiném předmětu řízení a z jiných důvodů</u>. Jedno řízení je vedeno na žádost ve věci rozvolnění podmínek platného rozhodnutí z důvodů ochrany lesa před biotickými škůdci a druhé řízení je vedeno z moci úřední ve smyslu zpřísnění podmínek z důvodu ochrany přírody (tj. hrozící ekologické újmy). Správa ve zrušeném rozhodnutí na žádost ve výroku původní podmínky zpřísnila, ale odvolací orgán vyslovil právní názor, že se v řízení na žádost nelze podstatně odchýlit od merita věci a dané rozhodnutí zrušil. Úvahy Lesů ČR o tom, co měl odvolací orgán v úmyslu ohledně vedení dvou řízení, Správa nesdílí. V rozhodnutí MŽP č.j. MZP/2020/510/395 ze dne 1.4.2020 není nikde uvedeno, že by tato dvě řízení nesměla být vedena současně. Naopak zde odvolací orgán vyslovil právní názor, který

je pro Správu závazný, že pokud Správa hodlá zpřísnit podmínky původního rozhodnutí, musí být vedeno řízení z moci úřední. V případě, že by Správa musela počkat se zahájením řízení z moci úřední až po nabytí platnosti rozhodnutí ve věci žádosti, mohla by nastat situace, kdy by následkem pokračování výkonu původního rozhodnutí došlo k významným negativním vlivům či poškozování předmětů ochrany NPR. Správa podotýká, že oba výroky rozhodnutí jsou v souladu. Správa tedy neshledala žádné důvody pro zastavení řízení.
Správa k textu o znesnadňování argumentace žadatele, hlídání různých lhůt atd. a tím rozpor se základními principy správního řádu (§ 4 odst. 3 a 4) sděluje, že naopak její veškeré jednotlivé akty jsou s těmito ustanoveními v souladu a dále zároveň i s § 6 správního řádu tj. zásadou rychlosti a procesní ekonomie. Správa provádí jen úkony bezpodmínečně nutné, které vyplývají z platné legislativy.
Ohledně požadování dalších podkladů Správa uvádí, že se nejedná o žádné nové podklady, a že k žádosti o souhrnná ucelená data v rámci řízení Správa přistoupila pouze z důvodu doplnění těchto ze strany LČR „kompletně potvrzených údajů“ do spisu, aby v případě odvolacího řízení či případného soudního procesu nemohlo dojít k rozporování pravdivosti či přesné interpretace stávajících dat ve spisu. Správa má část dat např. o nahodilých těžbách z minulých let zasílaných z LZ Boubín pouze v e-mailové podobě bez elektronického podpisu. Další část dat v aktivním formátu tabulkového kalkulátoru Excel jako součást podkladů ohledně posuzování žádostí o náhrady újmy za omezení lesního hospodaření nebo jiné správní činnosti. Požadované údaje jsou standartními daty z Lesní hospodářské evidence (LHE). Tato data jsou průběžně během roku aktualizována. Ze své zkušenosti Správa ví, že filtrování takovýchto dat v LHE tedy nepředstavuje nijak časově náročnou práci.

2)Správa vyhověla žádosti Lesů ČR a svolala místní šetření s ohledáním věci na místě. Lesy ČR svou žádost zdůvodnily požadavkem pro vysvětlení některých svých postupů v souvislosti s ochranou lesa v NPR a z důvodu snazšího řešení některých sporných otázek v asanaci kůrovci napadených stromů. Do protokolu uvedly následující:
1. Nezbytnost rychlého zasahování proti kůrovci.
2. Nesouhlas s rozšířením bezzásahového režimu na další pralesovité zbytky porostů.
3. Nesouhlas se striktním definováním jednotlivých způsobů asanace. Navrhují, aby sami určovali konkrétní způsoby dle situace.
4. Jsou ochotni akceptovat ponechání veškeré hmoty v NPR. Prioritou je omezení šíření kůrovce.
5. Respektují bezzásahovost pouze v rozsahu stávající platné výjimky.

K tomu Správa sděluje následující:
Správa očekávala ze strany Lesů ČR konkrétnější návrhy a řešení jednotlivých obraných opatření vzhledem k aktuálnímu stavu gradace tak, jak uváděly v žádosti. Po zkušenostech z minulých let, kdy LZ Boubín zpracoval polomovou hmotu téměř vždy vyklizením a kůrovcové těžby v podstatě taktéž (z cca 15.200 m^3 zpracované hmoty v letech 2015 – 2019 bylo ponecháno cca 2.100 m^3 v porostech k zetlení, tj. 14% - z toho 1.134 m^3 bylo pokáceno a odkorněno) viz odůvodnění výše, Správa přistoupila ke zpřísnění původních podmínek ve vztahu k hrozícímu možnému poškozování předmětů ochrany NPR dalšími těžbami v loňském rozsahu. Zcela zásadním negativním jevem je šíření plošných asanačních těžeb s vyklizením většiny hmoty. Porostní stěny obnažené těžbou se periodicky posouvají jak polomy, tak asanací kůrovcem napadených smrků a v současné době již začínají ohrožovat pralesovité zbytky. Lesy ČR ve svém vyjádření v podstatě pouze připouští ponechání veškeré hmoty v NPR po asanaci odkorněním. Dále nijak nevysvětlily ani nespecifikovaly další postupy ve vztahu k dochovanému stavu jednotlivých ekosystémů. To je z pohledu ochrany přírody naprosto nedostačující, neboť není cílem NPR vytvořit mimo pralesovité porosty rozsáhlé paseky pokryté odkorněným dřívím. Konkrétní důvody jsou popsány detailněji v odůvodnění výše. Lesy ČR nijak po celou dobu řízení nedoložily ani při ústním jednání neuvedly, že šetrné metody (které již v loňském roce realizovaly, viz data z LHE) nelze provádět rychle a včas. Což Správa dovozuje i z dopisu ze dne 22.5.2020, kde LZ Boubín uvádí, že aktivní

kůrovcové stromy evidují pouze v bezzásahových částech NPR (odhad k 31.3.2020 cca 1000m^3). Rozhodnutím lze na cca 80% území NPR různými způsoby asanovat kůrovcovou hmotu. Správa to považuje za dostatečný prostor pro tlumení předpokládané pokračující gradace kůrovce.

Správa pečlivě zvážila a posoudila stávající kůrovcovou situaci. Výroky rozhodnutí reagují na hrozbu možného zásadního negativního ovlivnění nebo poškození předmětů ochrany NPR ve vztahu k aktuální situaci. Součástí okolních hospodářských lesů jsou i fragmenty strukturovaných přírodě blízkých porostů v řádech desítek hektarů a jsou velmi cennými „oázami“ pro desítky zvláště chráněných a vzácných druhů organismů (viz výzkumný projekt VÚKOZ v podkladech). Celý komplex Boubína je jedno z nejcennějších území CHKO Šumava. I toto byly skutečnosti, které Správa zohlednila v rámci správního řízení.

Správa dospěla k závěru, že pokud budou dodrženy podmínky ve výroku rozhodnutí, nedojde k významnému ovlivnění stavu předmětů ochrany NPR a I. zóny CHKO Šumava. A dále, že navrhovanou šetrnou mechanickou asanací kůrovcem napadených stromů tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí, lze podle ustanovení § 45g ZOPK vyloučit závažné nebo nevratné poškozování přírodních stanovišť a biotopů druhů, k jejichž ochraně je evropsky významná lokalita nebo ptačí oblast určena, ani nedojde k soustavnému nebo dlouhodobému vyrušování druhů, k jejichž ochraně jsou tato území určena, pokud by takové vyrušování mohlo být významné z hlediska účelu ZOPK (nedojde ke ztrátě rozlohy, podstaty ani funkce části přírodního stanoviště nebo biotopu druhu, nedojde k významnému rušení druhů předmětů ochrany ani k narušení celistvosti lokality ve smyslu ekologických, materiálových a funkčních toků, vazeb a struktur). Jednotlivé podmínky ve výroku rozhodnutí jsou nastaveny tak, aby nezhoršily dochovaný stav jednotlivých ekosystémů a nenarušily jejich kontinuální vývoj, včetně zachování vhodných podmínek pro existenci druhů, které jsou předměty ochrany EVL a PO a další zvláště chráněné a vzácné druhy rostlin a živočichů.

Výjimka se týká pouze možnosti realizace obranných opatření proti kůrovci. Výjimka nijak neumožňuje měnit vodní režim, nevratně poškozovat půdní povrch, provádět terénní úpravy, poškozovat, ničit nebo jinak rušit ve vývoji zvláště chráněné druhy rostlin a jejich biotopy, a dále významně rušit (nad rámec stávajícího), zraňovat a usmrcovat zvláště chráněné druhy živočichů a není ani dovoleno ničit, poškozovat či přemisťovat jejich vývojová stádia nebo jimi užívaná sídla.

Správa závěrem uvádí, že NPR je jedním z nejcennějších ZCHÚ v rámci ČR i Evropy, což potvrzují i nejnovější četné výzkumy, průzkumy a vědecké práce a v neposlední řadě i stanoviska VÚKOZ v.v.i., odboru ekologie lesa a Ing. Vršky (viz podklady), kteří již od roku 1996 provádějí vědeckou a výzkumnou činnost v oblasti Boubína. Smyslem a dlouhodobým cílem ochrany přírody vyplývajícím ze ZOPK a podle plánu péče o NPR a CHKO Šumava je ochrana tohoto „národního bohatství“ cestou jeho přirozeného (samovolného) vývoje. Veřejný zájem ochrany přírody a krajiny na zachování stávající struktury, biologické rozmanitosti a funkce lesních ekosystémů a tím zachování kontinuity vývoje lesa, zajištění příznivého stavu evropských stanovišť v rámci ochrany EVL a PO a zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů převažuje v tomto případě nad zájmem ochrany lesa před biotickými škůdci.

Správa z důvodu zpřehlednění textu přistoupila ke změně obou celých výroků předchozích dvou platných rozhodnutí SZ NPS 00454/2015/4-NPS 01845/2015 ze dne 5.3.2015 o povolení výjimky ze zákazů uvedených v §26 odst. 3 písm. a), § 29 písm. a), § 34 odst. 1 písm. a) a § 36 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění na území NPR Boubínský prales, PR Milešický prales, PR Čertova stráň, PR Zátoňská hora a PP Jilmová skála ve znění rozhodnutí MŽP č.j. 438/510/15-Kr,26290/ENV/2015 ze dne 19.6.2015. Předmětem tohoto

správního řízení byla změna podmínek výjimky pouze pro území NPR Boubínský prales. Podmínky týkající se ostatních MZCHÚ zůstaly nezměněny.

Z výše uvedených důvodů bylo rozhodnuto, jak je uvedeno ve výrokové části rozhodnutí.

Nedílnou součástí tohoto rozhodnutí jsou mapové přílohy.

Poučení o odvolání:

Proti tomuto rozhodnutí může účastník řízení podat podle ustanovení § 81 a následujících zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, odvolání ve lhůtě **15 dnů ode dne jeho oznámení** k Ministerstvu životního prostředí, odboru výkonu státní správy II, České Budějovice, a to podáním učiněným u Správy Národního parku Šumava, ul. 1. máje 260, 385 01 Vimperk.
Odvolání jen proti odůvodnění rozhodnutí je podle ustanovení § 82 odst. 1 správního řádu nepřípustné. Podle ustanovení § 82 odst. 2 správního řádu musí mít odvolání náležitosti uvedené v § 37 odst. 2 správního řádu a musí obsahovat údaje o tom, proti kterému rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu ho napadá a v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo. Odvolání se podává s potřebným počtem stejnopisů tak, aby jeden stejnopis zůstal správnímu orgánu a aby každý účastník dostal jeden stejnopis. Nepodá-li účastník potřebný počet stejnopisů, vyhotoví je správní orgán na náklady účastníka.

Odkladný účinek odvolání je v souladu s § 85 odst. 2 písm. a) správního řádu vyloučen.

Ing. Silvie Havlátková
vedoucí Odboru státní správy CHKO Šumava

Přílohy:

Příloha č. 1 – NPR Boubínský prales
Příloha č. 2 – PR Milešický prales
Příloha č. 3 – PR Čertova stráň
Příloha č. 4 – PR Zátoňská hora
Příloha č. 5 – PP Jilmová skála

Správa vycházela při rozhodování z následujících podkladů:
- zrušené rozhodnutí Správy č.j.SZ NPS 08747/2019/14-NPS 11278/2019 ze dne 14.11.2019
- rozhodnutí MZP č.j. MZP/2020/510/395, které nabylo platnosti dne 2.4.2020
- Plán péče o NPR Boubínský prales (2015 – 2024) (https://drusop.nature.cz),
- Plán péče o Chráněnou krajinnou oblast Šumava na období 2012 – 2027 (https://drusop.nature.cz),
- grafické vymezení Chráněné krajinné oblasti Šumava a jejích jednotlivých zón (https://drusop.nature.cz),
- grafické vymezení Evropsky významné lokality Šumava a Ptačí oblasti Šumava a přírodních biotopů (https://aopkcr.maps.arcgis.com/home/gallery.html?view=grid&sortOrder=desc&sortField=modified),
- Nálezová databáze AOPK ČR (https://portal.nature.cz/nd/)
- Příroda. Monitoring druhů přílohy I Směrnice o ptácích a ptačích oblastí v letech 2008-2010. Číslo 33, Praha 2015
- Příroda. Monitoring druhů přílohy I Směrnice o ptácích a ptačích oblastí v letech 2011-2013. Číslo 38, Praha 2018
- Inventarizace ptačích společenstev v NPR Boubínský prales v roce 2019, Správa NP Šumava
- Postup asanace kůrovcem napadených stromů v CHKO a MZCHÚ (MŽP, únor 2019)
- Věstník MŽP, ročník XIV – listopad – prosinec 2014, Metodika managementu tlejícího dříví v lesích zvláště chráněných území
- Věstník MŽP, ročník XIII, částka 6/2013, Metodické doporučení MŽP k uplatnění pojmu intenzivní technologie a souvisejících pojmů použitých v zákoně č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

- data z hospodářské knihy a Lesního hospodářského plánu pro LHC Vimperk pro období 2015 – 2024
- Projekt „Role extrémních disturbancí v dynamice Boubínského pralesa: Dopad orkánu Herwart do porostů formovaných vichřicemi v letech 1870 – 2008“, VÚKOZ, v.v.i., závěrečné zprávy 2018 a 2019
- Projekt „Komplexní analýza biologické hodnoty přírodě blízkých lesních porostů v Chráněné krajinné oblasti Šumava ve správě LČR, s.p. a návrh jejich multifunkčního obhospodařování“, VÚKOZ, v.v.i., 2018
- Projekt „Dynamika šíření kůrovcovitých v přirozeně disturbovaném smíšeném temperátním lese na různých prostorových škálách, VÚKOZ, v.v.i., 2014
- Bače, R., Svoboda M., 2016. Management mrtvého dřeva v hospodářských lesích, lesnický průvodce, 6/2016, VÚLHM, v.v.i.
- J. Holec, M. Kříž, Z. Pouzar, M. Šandová, 2013. Mykologický průzkum nejcennějších částí NPR Boubínský prales
- Jonas Hagge et al., 2018. Reconciling pest control, nature conservation, and recreation in coniferus forests
- Čada V.,2016. Dendrochronologická analýza vybraných starých porostů horských smrčin na Boubíně a na Jezerní hoře v CHKO Šumava
- Lesnická práce 9/2003, Ohrožení půd introskeletovou erozí v lesích ČR, Stanislav Vacek a spol.
- Biomonitoring Správy NP Šumava (2009 – 2018)
- historické lesnické mapy z roku 1869, 1880, 1965
- J. Albrecht, 1988, Inventarizační průzkum vegetačního krytu SPR Boubínský prales
- znalosti a terénní šetření odborných pracovníků Správy (např. transekty)
- údaje známé z úřední činnosti Odboru státní správy CHKO Šumava (posuzování náhrady újmy, rozhodnutí o výjimkách ve věci obranných opatření proti kůrovci apod.)
- zápis z jednání mezi LČR a Správou ze dne 18.7.2019
- Stanovisko k péči o NPR Boubínský prales Výzkumného ústavu SILVA TAROUCY pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i., Květnové náměstí 391, 252 43 Průhonice, 2019
- Stanovisko k navrženým obranným opatřením k tlumení kůrovcovitých v NPR Boubínský prales, doc. Dr. Ing. Tomáš Vrška, 2019
- odkazy na literaturu - Argumenty pro management bezzásahovosti

Rozdělovník:

-Lesy České republiky, s.p., Přemyslova 1106/19, Nový Hradec Králové, 500 08 Hradec Králové, IDDS: e8jcfsn
-Obec Buk, Buk 64, 383 01 Prachatice, IDDS: z3gefrf
-Obec Horní Vltavice, Horní Vltavice 80, 384 91 Horní Vltavice, IDDS: 3a5b2k8
-Hnutí DUHA – Friends of the Earth Czech Republic, Údolní 33, 602 00 Brno, IDDS: 5hjwu56